Leto LIX. Številka 54. V Ljubljani, v nedeljo 7. marca 1926. Cena Din 2·—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit á 2 D, do 100 vrst 2·50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod" velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knaflova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.
Poštnina plačana v gotovini.

Besede in dejanja

Kako malo važnosti polagajo sedanji ministri na Narodno skupščino in kako zastarele pojme imajo o pravem parlamentarizmu, se je zlasti videlo tekom proračunske debate. Finanč. minister Stojadinović je odsoten že dva meseca, drugi ministri pa imajo vse druge skrbi in le izjemoma je prišel ta ali oni v finančni odbor ali sedaj v plenum, da zagovarja in utemeljuje budžet svojega resora. Še le ko so se temu izzivanju in briskiranju odločno uprle vse opozicijske stranke in zagrozile celo z obstrukcijo, se je vlada uklonila in v plenumu skupščine sta zdaj že dva ministra uvedla debato o svojih resorih s kratkimi ekspozeji. Obema pa se je poznalo, da sta sestavila ekspozeje kar na brzo roko, da pač zadostita običaju in opoziciji. Globlje utemeljitve svoje politike nista iznesla niti g. Trifunović, niti g. Maksimović.

Notranji minister Maksimović je govoril v četrtek popoldne. Hudi očitki so padali tekom vse proračunske debate na njegov račun, g. Radić pa ga je neprestano napadal i na skupščinah i v svojih listih. Brez dvoma je tudi, da gre velik del splošne nezadovoljnosti, ki vlada med našim prebivalstvom, na račun skrajno slabe uprave. Potrebno bi bilo zato, da bi notranji minister stvarno govoril o tem in povedal, kako si zamišlja sanacijo, katere potrebo priznava tudi sam.

Tega g. Maksimović ni storil in njegov kratki ekspoze ne more zadovoljiti nikogar. Pač je obračunal z Radićem, a tudi to le indirektno s tem, da je povdarjal, kako temelji sporazum RR na bazi integralnega narodnega edinstva in vidovdanske ustave. Ni pa razjasnil, kako se s to trditvijo zlaga politika radićevskih ministrov, ki sistematično podpirajo vse, kar je proti narodnemu edinstvu, preganjajo pa iskrene Jugoslovene.

Notranji minister je obljubil že za letos volitve v oblastne in sreske skupščine, žal smo tudi v tem oziru zelo skeptični. Res je, da so izvedbi ustave glede samouprav največ nasprotovale razne separatistične stranke, ki so se dobro zavedale, da bi v tem hipu izgubili glavni šlager za svojo demagogijo. Res pa je tudi, da se radikali sami niso nikdar posebno navduševali za izvedbo ustavnih določb o samoupravi, ker pač ne dado radi iz rok važnega dela državne oblasti. Zato zelo dvomimo tudi o iskrenosti obljub g. Maksimovića, zlasti ker so podane v prav medli in nedoločeni obliki in ne vsebujejo nikakega termina.

V dvomu nas posebno potrjuje tudi dejstvo, da niti v proračunu niti v finančnem zakonu ni nikakega znaka, da bi se vlada resno pripravljala na samoupravne volitve. Z oživotvorjenjem samouprav so nujno zvezane dalekosežne finančne transakcije, saj mora država prepustiti oblastim poleg dolžnosti tudi del državnih dohodkov in finančni zakon bi moral vsebovati vsaj kakšno tozadevno pooblastilo. Ker tega ni, se bojimo, da še tudi letos ne dobimo oblastnih skupščin, ako ne pride do temeljite spremembe režima.

Isto je z občinskimi volitvami, ki jih po nekaterih pokrajinah Jugoslavije že nad 10 let ni bilo. Notranji minister jih obljublja tudi za letos, a ob enem pristavlja, da bo treba prej sprejeti nov občinski zakon. Po sprejetju proračuna pa gre parlament že na počitnice. Kako naj se potem vršijo volitve že letos, res ne vemo in g. Maksimović sam najbrž tudi ne.

Notranji minister je priznaval potrebo dekoncentracije državne uprave in razbremenitve centralnih uradov v Beogradu. To je zahteva vse naše javnosti, ker vsa trpi na pretirani centralizaciji tudi najmanjših zadev v Beogradu. Ako bi vlada res izvedla dekoncentracijo, bi na mah odpravila polovico nezadovoljnosti. A njena politika gre v ravno nasprotno smer, centralistični birokratizem je od dne do dne hujši. Zato tudi tukaj g. Maksimoviću ne moremo verjeti.

Drugačne so besede, drugačna dejanja.

NEURJA V ITALIJI

— **Genova**, 6. marca. Nad mestom in genovskim zalivom je divjal strašen orkan, ki je povzročil večmilijonsko škodo. Brzojavne in telefonske zveze so pretrgane. Promet je ustavljen. Orkan je poškodoval poslopja in povzročil na ulicah veliko škodo, ker je mestoma poškodoval tlak. — Tudi s Katanje poročajo o velikem neurju. Železnica okoli Etne je bila prekinjena.

Nenaden padec francoske vlade

Po celonočni seji je zbornica danes zjutraj odklonila od vlade zahtevano odgoditev finančne debate. — Briandova vlada je zato odstopila in Briand ne gre v Ženevo.

— **Pariz**, 6. marca. Današnja ponočna seja parlamenta je trajala od 9.30 do jutra. Na razpravi so bile postavke davčnega zakona. Parlament je med razpravo odlomil razne predloge vlade, ki se tičejo davkov na alkohol in sladkor. Enako je zbornica odklonila davek na tobak s 333 : 205 glasovom. Na predlog posl. Malvyja je bila seja za kratek čas po tem glasovanju prekinjena. V kuloarjih je nastalo med poslanci veliko razburjenje. Vnela se je debata o posledicah eventuelne demisije Briandovega kabineta, ki je izjavil, da vlada odstopi, ako zbornica ne sprejme predloženih postavk finančnega zakona. Pod vtisom te Briandove izjave je zbornica sprejela povišanje davka na tobak od 1.50 do 2.10 frankov.

— **Pariz**, 6. marca. Ob pol 8. je neodvisen komunist posl. Ernest Lafont stavil predlog, naj se razprava o finančnem zakonu odgodi. Ministrski predsednik Briand je v imenu vlade postavil radi tega predloga vprašanje zaupnice. Vlada je ostala s približno 50 glasovi v manjšini.

— **Pariz**, 6. marca. Vsled sklepa zbornice, s katerim prisvaja proti predlogu vlade predlog za odgoditev razprave o finančnem zakonu, kar je zbornica sprejela z 274 proti 221 glasovom, **je ministrski predsednik Briand s svojim kabinetom ob 7.55 zapustil zbornico in izjavil, da poda predsedniku republike ostavko svojega kabineta. Obenem je izjavil, da ne pojde v Ženevo in da se ne udeleži zasedanja Društva narodov.**

— **Berlin**, 6. marca. Nepričakovana demisija francoskega kabineta je izzvala v berlinskih političnih krogih veliko senzacijo. Pričakujejo, da je s padcem Briandove vlade znatno olajšan položaj Nemčije in da bo zasedanje Društva narodov vsled neznane nove fracoske zunanje politike izredno zanimivo.

Nova pogodba med Jugoslavijo in Francijo?

Francozi svetujejo zbližanje z Grčijo. — Zanimivi komentarji «Tempsa». — Naša država zaključi pakt prijateljstva tudi z Anglijo.

— *Beograd*, 6. marca. Vest o pogajanjih radi francosko-jugoslovenskega pakta potrjujejo danes v zunanjem ministrstvu, kjer sporočajo, da je dr. Ninčić imel o tem špecijalnem vprašanju z Briandom daljšo konferenco. Francosko-jugoslovenski pakt prijateljstva bo naravno vpošteval sporazume, ki jih je že preje zaključila naša vlada, predvsem sprorazum med Jugoslavijo in Italijo. Sporazum bo ratificiran, čim ga obe stranki definitivno stilizirata in zaključita.

Po primeru s Francijo bo naša vlada podpisala pakt prijateljstva tudi z Anglijo.

— *Pariz*, 6. marca. «Petit Parisien» piše, da je Ninčić iskal na sestanku z Briandom in Berthelotom formulo, po kateri naj bi se vodila pogajanja glede francosko-jugoslovenskega pakta prijateljstva na bazi, ki bi predvsem upoštevala locarnsko pogodbo in pakt prijateljstva med Italijo in Jugoslavijo. Po poročilu istega lista sta Briand in doktor Ninčić razpravlja tudi o vprašanjih, ki so v tesni zvezi z vprašanji, radi katerih je odšel dr. Ninčić v Rim k Mussoliniju. — «Petit Parisien» komentira pogajanja za nov pakt nastopno:

«Pred nekoliko leti je bil izdelal Poincare načrt francosko-jugoslovenskega pakta. Tedanja pogajanja pa so bila prekinjena. Tudi se niso mogla nadaljevati, ker so se razmere spremenile. Da se omogočijo nadaljna pogajanja, treba najti primernejšo in sodobnejšo bazo. S tem ciljem je prispel dr. Ninčić v Pariz. Njegovi posveti s predsednikom francoske vlade imajo namen, da se najde primerna formula za prijateljski sporazum. Brez dvoma je, da bo francosko-jugoslovenska pogodba o medsebojnem sodelovanju v korist obeh držav v najkrajšem času podpisana.»

«Temps« ugotavlja v uvodnem članku, da sta oba ministra razpravljala o vprašanjih, ki intersirajo Balkan in Srednjo Evropo. Jugoslavija zavzema trenotno zelo ugleden položaj na Balkanu. Njeni interesi zahtevajo, da je na vsak način onemogočen porast bolgarskega vpliva in moči na Balkanu in da se istočasno razbistrijo odnošaji z Grčijo. Odnošaji med SHS in Bolgarsko so se v zadnjem času znatno poboljšali. Za enkrat pa je še vedno nemogoče misliti na širšo zvezo balkanskih držav. Odnošaji med Beogradom in Atenami so postali v zadnjem času zelo delikatni. Grška vlada ni hotela sprejeti upravičenih želj Jugoslavije, odklanjaoč zahteve, da bodi jugoslovenska coma v Solunu resnično svobodna. Potrebno je torej, da se na ta način pristopi k podpisu nove vojno-politične pogodbe med tema dvema državama.

Današnja seja Narodne skupščine

— **Beograd**, 6. marca. Narodna skupščina je včeraj popoldne in danes nadaljevala debato o proračunu notranjega ministra. Danes sta govorila dva poslanca iz Bosne, spahovec Hadži Kadić in zemljoradnik Čeda Kokanović. Oba sta ostro kritizirala notranjo upravo v Bosni, ki da je zelo partizanska. Za njima sta govorila še bosanski radikal Petković in črnogorski federalist Drljević, na kar je bila seja ob 13. zaključena. Debata se nadaljuje popoldne in jutri. Prijavljenih je še 17 govornikov.

Politična situacija

— *Beograd*, 6. marca. Ljuba Jovanović je prevzel predsedniško mesto odbora radikalne proslave Pašićeve 80-letnice. Politični krogi tolmačijo to kot postopno približevanje Ljube Jovanovića k politiki Nikole Pašića. V zvezi s tem približevanjem razširjajo tudi verzijo, kako je Ljuba Jovanović edini intelektualec in politik z izkustvom, ki bi mogel zamejati Nikolo Pašića. Kako bo to vprašanje urejeno, še ni znano. Dvomljivo pa je, ali doseže Ljuba Jovanović po tej poti svoj cilj. Seje glavnega odbora bodo za kratek čas odgodene, ker se želi, da se vprašanja, ki se naj razpravljalo na sejah glavnega odbora najprvo razčistijo v klubu, da se na ta način onemogočijo napeti odnošaji, ki sedaj niso na mestu. Največjo skrb zadaje narodni radikalni stranki vprašanje finančnega ministra, kojega povratek željno pričakujejo vsi radikalni krogi, kjer pa istočasno izjavljajo, da je finančnemu ministru odklenkalo. Pašić postopa v tem vprašanju zelo obzirno, ker trdi, da ni tako lahko najti sposobnega finančnega ministra, ker je treba mnogo časa, predno politik prevzame to delo. O Stojadinoviću trdi Pašić, da je potoval v Ameriko po nalogu vlade in da bo za svoje delo odgovarjal vladi.

Intervencija pri italijanski vladi

Radi odprave slovenskega jezika v šolah Julijske Krajine.

— *Beograd*, 6. marca. Ker so italijanske oblasti z naredbo ukinile s 1. marcem v šolah v Gorici in v drugih krajih Julijske Benečije pouk v slovenskem jeziku, kar nasprotuje podpisanim pogodbam o narodnih manjšinah, je naša vlada intervenirala pri italijanskem poslaniku, da se te naredbe prekličejo, ker škodijo dobrim odnošajem med obema državama. Značilno je, da se to dogaja v času, ko posečajo naši državniki Rim in ko se pripravljajo medsebojni kraljevski obiski. Z ukrepi italijanske vlade so zlasti ogorčeni Slovenci, ki trde, da šikanira Italija njihove rojake mnogo hujše kakor šikanirajo Srbe v Grčiji.

NEZADOVOLJNI ZEMLJORADNIKI

— **Beograd**, 6. marca. V političnih krogih, ki simpatizirajo z zemljoradniškimi idejami, pričakujejo, da pride v najkrajšem času do še večjega razcepa v zemljoradniški stranki, ker nimajo sedanji zemljoradniški poslanci, ki sede v narodni skupščini, nobenega tesnejšega stika z zemljoradniškimi problemi. Zelo nezadovolni so bosansko-hercegovski volilci, ki trde, da se zemljoradniški poslanci ne brigajo za njihove potrebe in razmere. Radi tega ni izključeno, da pride vsled te nezadovoljnosti do še večjega razkola v zemljoradniški stranki.

Poskus rehabilitacije Nastasa Petrovića

— **Bograd**, 6. marca. V radikalnih političnih krogih te dni mnogo govore o zopetni politični rehabilitaciji Nastasa Petrovića, bivšega notranjega ministra in zagovornika sporazuma med Davidovićevo in Radićevo stranko. Vprašanje je, kako naj bi se rehabilitacija dosegla. O Nastas Petroviću govore, da uživa še dosti veliko zaupanje v radikalnih krogih. Sam pa ne želi, da sodeluje s sedanjimi šefi narodno - radikalne stranke. Bolje informirani politiki so prepričani, da akcija Petrovića ne bo uspela in da je njegova politika doživela popolen neuspeh, kakor politika srbskih republikancev. Enako skeptično presojajo tudi Nastasove napore, da zbere okoli sebe neodvisne radikalne in ostale nezadovoljneže in ustanovi novo radikalno stranko.

Znižanje železniških tarif

Cenejše prevoznine za tovorni in osebni promet.

— **Beograd**, 6. marca. Takoj po povratku iz Sarajeva bo sklical prometni minister Miletić z direktorji oddelkov ministrstva in direkcij veliko konferenco, na katero bodo pozvani tudi industrijalci in zainteresirani gospodarski krogi. Na konferenci bodo razpravljali o znižanju železniških tarif, ki so po mnenju ministra previsoke. K temu koraku ga je privedla želja, da omogoči čim večji izvoz in da zasigura trgovcem čim solidnejši prevoz blaga. Istočasno bo konferenca razpravljala tudi o znižanju tarif potniškega prometa.

Prometni minister v Bosni.

PROMETNI MINISTER V BOSNI

Železniška gradnja na Ivanjplanini.

— **Beograd**, 6. marca. Sarajevski gospodarski krogi so zelo simpatično sprejeli prometnega ministra Miletića. Minister je obiskal sarajevsko direkcijo in pregledal velika železniška dela na Ivanjskem tunelu. Minister je izjavil, da je vodstvo te železniške gradnje zelo dobro in da bo poskrbel, da bo finančna stran gradnje zasigurana. V prijateljskem krogu je minister obljubil, da priredi radikalna stranka v Bosni veliko zborovanje, kateremu bo prisostvoval tudi Pašić.

Za spomladansko sezijo

novodošlo blago iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Bogata izbira, nizke cene. — Izdelovanje oblek po meri v najnovejšem kroju 697

Ložar & Bizjak, Ljubljana, Sv. Petra cesta 21

JANKOVICH OBSOJEN NA DEVET LET

— **Haag**, 6. marca. Proces proti madžarskim ponarejalcem je bil včeraj končan in sodišče je vse tri obtožence obsodilo, kakor je predlagal državni pravdnik. Polkovnik Jankovich je obsojen na 9 let, njegova pomočnika Marsovszky in Mankovits pa na 7 let težke ječe. (Glej tudi poročilo na 3. strani!)

EKONOMSKA KRIZA V RUSIJI

— *Pariz*, 5. marca. Listi poročajo iz Moskve, da je izbruhnila po vsi Rusiji zelo ostra ekonomska kriza radi visokih cen. — Vsled tega je produkcija padla za celih 20 odstotkov. Sovjetski komisar Rikov je izjavil, da mora vlada znižati izvoz bombaža, lanu in kože in da treba zatvoriti tovarne za več tednov.

CARINSKA UNIJA MED ČSR IN AVSTRIJO

— **Praga**, 6. marca. Pred svojim odhodom na Dunaj je konferiral minister zunanjih poslov dr. Beneš z voditelji čehoslovaške industrije. Na teh konferencah so bili storjeni v soglasju s češkimi industrijalci zelo važni sklepi, ker so se že prej vodila med Prago in Dunajem pogajanja radi carinske unije med čehoslovaško in avstrijsko republiko. Vest o carinski uniji je treba vsekakor vzeti z rezervo, ker pogajanja v tem oziru še niso definitivna.

Zračno oboroževanje Zedinjenih držav

Washington, 4. marca. r. Vojni urad je izročil kongresu program za gradnjo vojnih letal. Zgradilo se bo 2200 zrakoplovov, v katerih bo imelo prostora 17.200 vojakov, med njimi 1650 oficirjev. Stroški znašajo 150 milijonov dolarjev.

Nova norveška vlada

Oslo, 4. marca. r. Novo vlado je sestavil Lykke, ki je prevzel tudi posle zunanjega ministra.

DR. BALTIĆ V BEOGRADU

— **Beograd**, 6. marca. Semkaj je prispel veliki župan ljubljanske oblasti dr. Vilko Baltić radi vprašanj, ki se tičejo ljubljanske oblasti. Dr. Baltić je dlje časa konferiral z notranjim ministrom Maksimovićem in obiskal še neke druge člane vlade.

NASLEDNIK POSLANCA LORKOVIĆA VSTOPA V HSS.

— *Beograd*, 5. marca. V Beograd je prispel namestnik pokojnega dr. Lorkovića, g. Stepan Matičević. Takoj po prihodu se je napotil v poslanski klub HSS. Gosp. Matičević izjavlja, da je bil vedno le priprost član Radićeve stranke in da odobrava politiko g. Stepana Radića. Včeraj je g. Matičević položil zakletstvo kot poslanec.

GRŠKI MINISTRI V RIMU

Grčija nabavlja vojni materijal v Italiji.

— **Rim**, 6. marca. Grški zunanji minister Rutos, ki je prispel v Rim, je bil sprejet od kralja. Dva dni zaporedoma je imel važne razgovore z ministrskim predsednikom Mussolinijem. V njegovem spremstvu se nahaja grški minister saobračaja Tavularis. Tudi grški saobračajni minister je imel z Mussolinijem daljše razgovore, ki so se nanašali na potrebo ekonomskega sodelovanja in približevanja med Italijo in Grčijo. Tavularis ostane v Italiji nekaj tednov, da pregleda italijanske indusrijske naprave, v prvi vrsti tovarne vojnega materijala, ladjedelnice in tvornice aeroplanov. Po poročilu »Corriere d' Italia« namerava grška vlada naročiti velike količine vojnega in saobračajnega materijala pri Fiatu, Ansaldu in Bredi ter v ladjedelnicah Mazzi. Zunanji minister Rufos je izjavil, da pomeni njegova pot v Rim splošno preorijentacijo grške zunanje politike, ki je vodi vlada generala Pangalosa in koje namen je ohraniti mir na Balkanu in učvrstiti sporazum z velevlastmi, zlasti z Italijo. Dejstvo je, da obstojajo na Sredozemskem morju med Italijo in Grčijo skupne potrebe in interesi.

Radić v Banatu?

Vršec, 4. marca. r. Prosvetni minister Radić namerava prirediti v Banatu in sicer predvsem v Veliki Kikindi in Velikem Bečkereku politična zborovanja. Radikalni krogi imajo za ta zborovanja velik interes, ker je prebivalstvo v Banatu v večini radikalsko.

TRAGIČNA SMRT ZAGREBŠKEGA ADVOKATA

— **Zagreb**, 5. marca. Danes o polnoči so našli v Preradovićevi ulici 2 zagrebškega odvetnika dr. Franja Alačevića mrtvega. Ugotovljeno je, da se je dr. Alačević kopal v kadi vroče vode. Plin, ki je uhajal iz popokane cevi, je omamil dr. Alačevića, da je utonil v kadi vroče vode. Pokojni dr. Alačević je bil zelo znana oseba v zagrebški družbi. Užival je splošno spoštovanje. Rodom je bil Dalmatinec iz Makarske.

Priljubljena krema moderne ženske,
Simonova krema
(Crème SIMON)
niti suha, niti mastna, zagotovi ženskemu licu lepoto polti, prožnost, voljnost, žametost in belino kože, kakršno sme po pravici pričakovati vsaka žena od dovršene higijenske kreme.
Naprodaj povsod:
CREME, POUDRE & SAVON SIMON
Parfumerie Simon, 59 Fg. St. Martin, Paris.

Borzna poročila

Ljubljanska borza danes ni poslovala.

Zagrebška borza danes ni poslovala.

V prostem prometu so notirali: Curih 10.95, Pariz 2.12, London 276.25, Milan 227.75, Newyork 56.80, Praga 168.65, Berlin 13.55, Dunaj 802.

INOZEMSKE BORZE.

— **Curih**, 6. marca. Predborza: Beograd 9.135, Pariz 19.35, London 25.24, Milan 20.84, Newyork 519.50, Praga 15.39, Berlin 123.70, Dunaj 73.20.

Tržaške predborze danes nismo prejeli.

Darujte za Sokolski Tabor

Še o aferi v ministrstvu javnih del

Pri preiskavi so našli ogromno število tiskanih plakatov, knjig in pornografskih slik. — Toskić kot upravnik gledališča.

Iz Beograda poročajo o nadaljnih podrobnostih senzacijonalne afere v ministrstvu javnih del. Neverjetno se zdi, da je mogel uradnik celi dve leti izkoriščati državno ustanovo in spravljati v žep ogromne vsote, ne da bi mu prišli na sled. Škoda, ki jo je trpela pri tem država, še vedno ni ugotovljena. Aretirani Milorad Toskić je bil najstarejši knjigovodja Tiskarsko-litografske delavnice ministrstva javnih del. Ker ministrstvo ni moglo najti spretnega moža, ki bi se lotil tega posla, je poverilo vodstvo delavnice Toskiću kot najstarejšemu uradniku.

Toskićeve zlorabe so ogromne. Delavnica se nahaja na dvorišču poslopja ministrstva javnih del. Toskić je sprejemal najrazličnejša privatna naročila in ves zaslužek je šel v njegov žep. Toskić je bil zelo postrežljiv. Vsakemu privatnemu odjemalcu je šel rade volje na roko. Je pač vedel zakaj. Čim ga je policija aretirala, se je izvršila hišna preiskava v delavnici sami in pri tiskarnarju Velikomu v Carja Lazarja ulici, kjer je bilo mnogo Toskićevih izdelkov. Tu so našli cele kupe umetniško izdelanih reklam, etiket, knjižic, brošur, kart itd. Koliko je Toskić zaslužil, se da približno izračunati iz slučaja s krojačem Miloradom Milojevićem, ki mu je izdelal Toskić v državni delavnici krojaško knjigo za 40 tisoč Din. Med najdenimi tiskovinami so lepo izdelane diplome za sodišče in občinski odbor v Sirči. Lastniku vinske kleti v Beogradu L. Stojadinoviću je napravil Toskić ogromno število etiket, kuvert, štampilijk itd. Za drogerijo Boška Markovića v Beogradu je bila izdelana litografirana reklama za razne praške. Toskić je napravil tudi velike reklame za tovarne bonbonov, čokolade in slaščic »Šumadija«. Vozni red po 6 Din komad je bil izdelan v privatni režiji. Tudi ta vozni red, ki ga prodajajo v Beogradu vse trafike, je bil izdelan v litografiji ministrstva javnih del.

Najbolj zanimivo je pa to, da je bil Toskić obenem tudi organizator, upravnik in lastnik gledališkega odra na Vozdovcu, ki ga je nazval »Bodočnost«. Menda je hotel pokazati občinstvu, kakšna bo bodočnost naše države, kadar bodo vsi državni uradniki tako pošteni, kakor je bil on. To zakonito gledališče je imelo najlepše in najbolj okusno izdelane sporede. Tiskani so bili na najfinejšem državnem papirju v državni litografiji. Tako je obvestil Toskić nedavno beogradsko publiko, da priredi predstavo, ki bo zelo zanimiva. Izdal je spored, ki se glasi: Pod upravo M. Toskića priredi skupina »Bodočnost« v kavarni »Vozdovac« veseloigro »Hudobna žena«, ki jo je spisal J. Popović. Za kakovost predstave jamči upravnik gledališča M. Toskić.«

Z največjo akuratnostjo je pa Toskić izdelal ogromno kolicino dolnokrajinskih sta ali skladnožnih dolnokrajinskih razglednic, ki so šle tajno v promet v stotisoči izvodov. Te razglednice je pošiljal Toskić tudi v vsa večja vojvodinska mesta, kjer je bilo zelo mnogo odjemalcev. V cerček so Toskića zaslišali. Brez posebnih dvakov je priznal vse zlorabe, vendar je pa pripomnil, da ni on sam prejemal privatnih naročil, za časa ministrovanja Pečića je dobil baje od šefa Kabineta poverilo, naj izdela 8000 članskih izkazilnic za člane demokratske stranke in 8000 strankinih koledarjev. Vse to se je v državni delavnici izdelalo.

Mednarodne zadrege

V ponedeljek se sestane v Ženevi plenarna seja Društva narodov. Zasedanje je izredno in ima v prvi vrsti nalogo, da razpravlja in sklepa o nemški prijavi za vstop v to vrhovno svetovno organizacijo, razpravljalo pa bo poleg tega tudi o nekaterih drugih zadevah. Da bo Nemčija sprejeta, ni dvoma, saj je bil to cilj vse mednarodne politike zadnjih let. Vendar pa bo prišlo pri tem do ostrih in nevarnih konfliktov. Nemčiji je namreč zagotovljeno, da dobi sedež tudi v svetu Društva narodov, s čemer se bodo odnošaji v tem eksekutivnem odboru bistveno spremenili.

V svetu Društva narodov ni danes niti enega Slovana. Zato je povodom nemškega vstopa prijavila tudi Poljska kot najmočnejša slovanska država, ki pride v poštev, svojo zahtevo postalnem mestu v svetu Društva narodov. Poljsko zahtevo so takoj odločno podprle ostale slovanske države in Francija, nato pa še Italija, uprla pa se ji je ravno tako odločno seveda Nemčija in z nje severnoevropske dražve, ki jih zastopa v Svetu Švedska. Anglija se je sprva postavila na nemško stran, kasneje pa je Chamberlain uvidel upravičenost poljske zahteve in je napol že pristal na njo. Naletel pa je pri tem na hud odpor angleške javnosti, ki se odločno protivi vsakemu pomnoževanju svetovnih sedežev, Chamberlain je prišel v tako težko situacijo, da so se v zadnjih dneh ponovno pojavljale vesti o njegovem odstopu. Do krize sicer ni prišlo, kljub temu pa bo prišel Chamberlain v Ženevo najbrž z vezano marširuto.

Situacija je tem bolj komplicirana, ker sta istočasno s Poljsko postavili zahtevo po stalnih sedežih v Svetu tudi Španija in Brazilija, obe podprani zlasti od Južnoameriških držav. Te grozeč celo z izstopom iz Društva narodov, ako bodo njihove zahteve odbite, na drugi strani pa namiguje Nemčija, da bo umaknila svojo prijavo za vstop, ako bo skupno z njo podeljen stalen sedež v Svetu se kaki drugi državi.

Društvo narodov bo zborovalo torej pod izredno neugodnimi razmerami; v taki stiski še ni bilo, kar obstoja, in treba bo vse diplomatske spretnosti, da se iz nje reši. Najbrž se bodo poskušali izviti na ta način, da bodo Poljski, Španiji in Braziliji sicer priznali pravico sedežev v Svetu, sklepanje o tem pa odložili na jesensko redno zasedanje. — Ali bodo prizadete države s tem zadovoljne pa je drugo vprašanje.

Politične vesti

= **Stepan Radić v Metliki, 14.** marca prirede radičevci večjo skupščino v Metliki. Na skupščini bo govoril Stepan Radić z nekaterimi drugimi poslanci.

= **»Samouprava« o Klekovi izjavi.** K senzacijonalni izjavi posl. Klekla glede odvisnosti klerikalnih poslancev od cerkvenih poglavarjev, je napisala tudi beogradska »Samouprava«, glavni organ NRS, članek, ki ga zaključuje: »Vsekakor se mora SLS izjaviti, ali soglaša s takim-le pojmovanjem. Bomo počakali na odgovor. Dotlej pa lahko ugotovimo: niti g. minister ver niti delo današnje vlade ni dalo povoda, da izzivajo med nami versko borbo in da se podajajo takšne izjave, ki nas spominjajo na srednji vek. V naši državi ni verske mržnje. Med nami ni niti ena vera zapostavljena, niti favorizirana na škodo druge. Zato je v prvi vrsti dolžnost katoličanov, da v kali udušijo vse napade, ki sicer lahko povzročijo neželjene posledice.«

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Sobota, 6. marca: Ob 15. «Pegica mojega srca». Dijaška predstava po znižanih cenah. — Izv.

Nedelja, 7. marca: Ob 15. «Zapeljivka». — Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. Zvečer zaprto.

Ponedeljek, 8. marca: «Deseti brat». E.

Torek, 9. marca: Zaprto.

Sreda, 10. marca: «Gori gospe Warrenove». Red D.

OPERA.

Sobota, 6. marca: «Večni mornar». F.

Nedelja, 7. marca: Ob 15. «Zongler Naše Ljube Gospe». Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob pol 20. «Grofica Marica». Izv. Premijera.

Ponedeljek, 8. marca: Zaprto.

Torek, 9. marca: «Zongler Naše Ljube Gospe. A.

Sreda, 10. marca: «Večni mornar». C.

•

Premijera „Grofice Marice"

Kalmanova operета »Grofica Marica«, ki je doseglа po vseh gledališčih veliko popularnost in največje število vprizoritev izmed vseh operet, kar se jih je zadnja leta izvajalo, se vprizori prvič v ljubljanski operi v nedeljo dne 7. t. m. ob pol 8. zvečer. Če se katero delo po svetu toliko igra, mora imeti gotovo za to svoj tehten vzrok in svojo vrednost. »Grofico Marico« so peli na Dunaju 750krat. Njene vprizoritve na velikih in malih gledališčih dosegajo število 300 do 500 in v najmanjših gledališčih v eni sezoni 40 do 50. Opereta se igra po nemških, avstrijskih, čeških, poljskih, romunskih, italijanskih in drugih odrih.

Pri nas nastopi v naslovni vlogi ga. Poličeva, dirigira pa dr. Švara. Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni v operi.

Opozarjamo še, da sta v nedeljo dne 7. t. m. v ljubljanski operi dve predstavi: popoldne ob 3. izvajajo namreč drugič lepo in poezije polno Massenetovo opero »Zongler Naše ljube Gospe« v režiji g. režiserja Knittla in pod muzikalnim vodstvom g. dirigenta Neffata. Delo je pri premieri krasno vplivalo in doseglo plemenit uspeh. Glavne vloge izvajajo: naslovno vlogo operni tenorist g. Knittl, kuharja g. Betetto in priorja g. Rumpeli. Ostale vloge pa gg. Janko (menih slikar), Mohorič (menih pesnik), Subelj (menih glasbenik), Sekula (menih kipar). Gospa Ribičeva in gdčna. Potučkova pojeta angelska glasova. Prikazen Marije Device predstavlja ga. Mencinova.

Koncert Orkestralnega društva

Simfoničen koncert orkestralnega društva, ki se je vršil sinoči v Unionu, je pod vodstvom skladatelja g. E. Adamiča zopet dokazal, kaj zmorejo marljivost, volja in ljubezen do naloge, ki ni bila v danih razmerah ravno lahka. Program je bil sestavljen zanimivo, saj smo slišali hkratu klasika Mihevca in dve skladbi naših najmodernejših skladateljev S. Šantla in dirigenta koncerta g. Adamiča. Lepo je, da smo zopet slišali skladbo skladatelja, ki menda edini — vsaj tako govorijo nemški (dunajski) listi, je bil plodovit skladatelj, izvreten pianist in kontrabasist, in Beethoven je bil tisti, ki mu je svetoval, naj se posveti glasbi — zastopa klasično epoho slovenske orkestralne glasbe.

Suita g. Šantla je zelo preprosta skladba, stilistično dovolj enotna, vendar bi zadostoval za malo suito v vsakem oziru tudi — mali orkester. Misli so intimne, male, celo kadar se skladatelj približuje kraju Matjažu ali pa Velemu Joži!

Močno nas je presenetila Adamičeva suita. Ta nas dvigne kot delo in kompozicija močno navzgor, akoravno ne bi trdil, da je stilistično tako čista kot prejšnja. Glasbena vsebina in program bi pa v tem slučaju naravnost zahtevala — veliki orkester; ne zanikam red: tega bogastva godalnega korpusa ali pa skladateljevih zmožnosti, nasprotno g. Adamič je v tej suiti ponovno dokazal, da obvlada spretno ves aparat.

Po odmoru so sledili karakteristični plesi iz baleta »Sčeljkunčik« Čajkovskega in pa Borodina Polovski plesi iz »Kneza Igorja«. Skladbe svetovnih ruskih mojstrov so nam znane deloma že iz prejšnjih koncertov.

Orkester je igral relativno teški program živo in je sledil točno volji dirigenta, zato je bil mestoma prisrčno aplavdiran; ravno tako sta bila deležna mnogih ovacij skladatelj S. Šantel in dirigent, ki je za svojo nelahko in vestno dovršeno nalogo prejel zasluženi venec. —t.

Porotne obravnave

NOVOMEŠKA POROTA.

ZAKLJUČNA RAZPRAVA KONCA Z OPROSTITVIJO.

Včeraj se je zaključilo spomladansko zasedanje novomeške porote. Kot zadnja se je vršila razprava proti Ivanu Čerčku, čevljarju iz Mokronoga, ki je bil obtožen ropa. Proti Čerčku se je že dne 21. decembra 1925 vršila razprava pred okrožnim sodiščem v Novem mestu, sodišče pa je smatralo, da gre za rop in ne za navadno tatvino, in je razsodilo, da spada slučaj pred poroto. Temu se je protivil državni pravdnik, stol sedmorice v Zagrebu pa je potrdil sklep okrožnega sodišča. Zato je prišel Čerček pred poroto. Obtožen je bil sledečega dejanja:

Dne 5. oktobra 1925 se je vračal Joža Marković od zdravnika v Sevnici domov. Med potjo je došel voz, na katerem sta sedela dva moška in mlad fantek. Marković je prosil voznika, da ga sprejme na voz. Voznik je bil Ivan Čerček, njegov tovariš pa Janez Novak. Čerček je Markovića vzel na voz, med vožnjo pa ga je vprašal, če ima kaj denarja in če upa, da dobi v gostilni Flaje na Dolu kaj za piti. Ko je voz prišel v bližino omenjene gostilne, je Marković skočil z voza, Čerček in Novak pa za njim. Novak mu je vzel iz žepa suknje denarnico, iz telovnika pa uro z verižico. Čerček pa je te stvari naglo izmaknil Novaku iz žepa. Marković ju je prosil, naj mu vrneta odvzete stvari, dala pa sta mu samo prazno listnico. Pri včerajšnji razpravi je obtoženec zanikal svojo krivdo, in ker tudi priče niso izpovedale ničesar obremenilnega, so porotniki zanikali obe vprašanji glede ropa in tatvine, na kar je bil Čerček oproščen.

CELJSKA POROTA.

OPROSTILNA RAZSODBA.

Tudi celjska porota je včeraj zaključila svoje pomladansko zasedanje. Zadnji je bil na vrsti 41letni posestnik Franjo Kene iz Piršenberga pri Brežicah. Obtoženi je bil od 1. aprila 1923 do 1. februarja 1925 gerent okrajnega zastopa v Brežicah. Od 23. januarja 1923 je pobiral okrajni zastop na kolodvoru v Brežicah in Vidmu tako zvano tlakarino od vsega do- in odvoženega blaga, in sicer po 50 para za vsakih 100 kg. Kene je bil obtožen, da je kot gerent poneveril tlakarino in še druge vsote v skupnem znesku 163.000 Din. Tlakarino je sprva pobiral železniški uradnik, pozneje pa posebni nastavljenec, sprejemal pa je ves denar Kene, ki je sam vodil knjigovodstvo in blagajno. Obtožnica mu očita, da je ravnal kot gerent zelo samovoljno. Zbrisal je v poslovnih knjigah razne postavke in trgal iz njih listke. Večkrat je tudi brez vsakega pravega vzroka zamenjal tako zvane tlakarinske knjige. V vseh treh letih ni napravil nikakega obračuna. Gerent Kene je manipuliral z denarnimi zneski na ta način, da je posojeval iz ene blagajne v drugo. Ko so prišli njegovim manipulacijam na sled, je zanikal vsako krivdo, vendar so na njegovem stanovanju odnosno na podstrešju našli odstranjene zapiske in knjige.

Pri včerajšnji razpravi je obtoženec deloma svojo krivdo priznal, in sicer do zneska 45.000 Din, zagovarjal pa se je, da je živčno bolan in so se morale vriniti pomote pri vpisovanju in izpločilu predujmov. Zadeva je bila zelo zapletena in nejasna in tudi potek včerajšnje razprave ni pokazal prave slike. Porotniki so odgovorili na vprašanje glede poneverbe s 7 : 5 glasovom, na kar je bil Kene oproščen. Seveda pa bo moral primankljaj poravnati.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 6. marca: Miroslav, Zvezda; pravoslavni: 21. februarja, Timotije; muslimani 21. šabana 1344; židje 20. adara 5686.

Jutri: Nedelja, 7. marca 1926: Jelen; pravoslavni: 22. februarja; muslimani 22. šabana 1344; židje 21. adara 5686.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: opera «Večni mornar», drama «Pegica mojega srca».

Marijonete: «Trojčki iz Damaska» Ob 17. Narodni dom.

Kino Matica: «Jaz te ljubim»; *Ljubljanski dvor:* «Pisma, ki ga niso dobili»; *Ideal:* «Yolanda».

Predavanja: ob 20. «Prešernov večer» Ljubljanskega Sokola v Narodnemu domu; ob pol 21. Umik skozi Albanijo, II. del, (Prof. Jeras v «Soči» pri Levu.)

Družabni večer podoficirjev s plesom ob 20. v Mestnem domu.

NEDELJSKE PRIREDITVE.

Gledališče: drama ob 15. «Zapeljivka»; opera ob 15.: «Zongler Naše Ljube Gospe», ob pol 20. «Grofica Marica».

Marijonete: ob 17. v Narodnem domu.

Kino Matica: Komični film; *Dvor:* «Pisma, ki ga niso dosegla»; *Ideal:* «Yolanda».

Predavanje: ZKD v Kinu Matica ob 10. o tuberkulozi (dr T. Jamar).

Masarykova proslava ob 10. v Narodnem domu.

Sport: ob pol 12. hazena Atena — Primorje na igrišču Atene; nogometne tekme Ilirja rez. : Hermes rez. ob 8.30. Slovan rez. : Jadran rez. ob 10.15, Primorje : Slavija ob 12.45, Slovan : Jadran ob 14.15, Ilirija : Hermes ob 15.45; vse na igrišču Primorja.

LEKARNIŠKE SLUŽBE.

Sobota: Bahovec, Jurčičev trg, Ustar, Sv. Petra cesta, Jošt, Spodnja Šiška, Celovška cesta.

Nedelja: iste lekarne kakor v soboto.

Solnce zaide ob 17.53 vzide jutri ob 6.29 in zaide ob 17.55.

Mesec vzide ponoči ob 0.56 in zaide jutri ob 10.35.

Sokol

— **Iz pisarne Sokola I. na Taboru.** Vabimo članstvo, da se udeleži proslave rojstva predsednika Masaryka, ki jo priredi Českoslov. obec v Ljubljani dne 7. t. m. ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma. — Nadalje pozivljamo članstvo ,moški in ženski naraščaj, da si ogleda poučno predavanje br. Tone Jamarja o tuberkulozi v nedeljo 7. t. m. ob 10. uri dopoldne v kinu Matica. Preskrbite si pravočasno vstopnice. — Vsakoletna velika javna tombola se vrši letos dne 2. maja na Kongresnem trgu. 293-r

— **Ljubljanski Sokol** (Narodni dom) opozarja svoje članstvo in naraščaj na **Prešernov večer**, ki se vrši danes 6. t. ob 8. zvečer v društveni čitalnici. — V četrtek doživlja Jugoslovensko Sokolstvo petletnico smrti svojega prvega staroste br. dr. Ivana Oražma. Ob tej priliki predava naš starosta br. B. Kajzelj. Bratje in sestre, sokolska dolžnost je, da se tega večera, ki se vrši v četrtek 11. t. m. ob 8. uri zvečer v društveni čitalnici, polnoštevilno udeležite in s tem počastite spomin velikega Sokola. Prosvetni odsek.

Šport

— *Stanje prvenstva v Pragi.* Sparta 12 tekem, 23 točk, Slavija 13, 22, Viktorija Žižkov 13, 21, Meteor 12, 15; Čafc 12, 15; Nuselsky 12, 14; Cechie Karlin 12, 11; Vršovice 11, 8; Kladno 11, 7; Liben 12, 6; Slavoj Žižkov 14, 2; Čechie VIII. 12, 0.

Današnje vreme.

— *Bohinjska Bistrica,* ob 7. zjutraj. Temperatura + 2 stopinji C, snega 7 cm.

—*Kranjska gora,* ob 7. zjutraj. Temperatura — 8 stopinj C; barometer se dviga; brez oblakov, sneg 25 cm, saninec ugoden.

Od danes - sobote dalje **„YOLANDA"** Od danes - sobote dalje

Grandiozen historični film. — Fantastična ljubav kneginje Marije Burgundske in Maksimilijana Avstrijskega. — Pojav princeze na ljudskem semnju v Baslu kot — meščanka Yolanda. — Slučajno srečanje z Maksimilijanom. — Viteški turnir. — Maksimilijan v ječi. — Interesi Burgundije in Francije prisilijo Marijo v zakon s sinom Louisa XI. — NORCEM — Strašne duševne muke Marije. Odkrita grozodejstva zločinca Louisa XI. — Prelivanje krvi na bojišču. — Maksimilijanova pomoč Mariji. — Louis XI. ga obsodi na smrt — na vešalih. — Smrt burgundskega vladarja. — Drzen beg obeh ljubečin s francoskega dvora. — Združitev Maksimilijana z Marijo Yolando.

Predstave trajajo po **2 uri. popoldne ob 3., 5., 7. in 9. uri, v nedeljo tudi ob pol 11 uri dopoldne.**

Kino Ideal 722 **Kino Ideal**

Jack London: 54

Roman treh src

— Ali slišiš, kaj pravi starec, Francis? — je vprašal Henry držeč v rokah sveti klopčič. — Ti moraš ostati pri nas. Baš tebi je hvaležen, da si mu rešil sina. Zaklad hoče izročiti tebi, ne pa nam. In če ne pojdeš z nami, pravi, da ne bo prečital nobenega vozla.

In vendar je ostal Francis naposled samo zavoljo Leoncie. Prelestna Španka ga je pogledala in iz njenih oči je odsevala tiha prošnja:

— Ostanite, prosim, meni na ljubo storite to-

XIII.

Teden dni po teh dogodkih so odšle iz San-Antonia proti Kordillerom tri ekspedicije. V prvi sta bila Henry in Morgan, dalje peon in njegov oče in nekaj Solanovih delavcev, ki so vodili za seboj mule, natovorjene z živili in orodjem. Enrico Solano se ni mogel pridružiti ekspediciji, ker se mu je zapela gnojiti stara rana, ki mu je ostala iz nekega revolucijonarnega spopada, pri katerem je sodeloval še kot mladenič.

Ekspedicija se je pomikala po glavni ulici San Antonia, mimo jetnišnice, ki se ji je nedavna eksplozija še poznala. Porušena stena še ni bila povsem zazidana. Torres ki se je sprehajal po ulici z zadnjo Reganovo brzojavko v žepu, je začudeno ogledoval ekspedicijo mladih Morganov.

— Kam ste pa namenjeni, senori? — jih je nagovoril.

Istočasno — kakor da so se že vnaprej domenili, — je pokazal Henry s prstom navzgor, peon na desno, njegov oče pa na levo. Torres je srdito zaklel in vsi člani ekspedicije so počili v smeh. Celo mule so začele rigati.

Še isto jutro, ko je vse mesto po zajtrku še počivalo, se je Torres drugič začudil. To pot je zagledal Leoncio in njenega mlajšega brata Ricarda, ki sta jahala na mulah in vodila za seboj tretjo mulo, natovorjeno z vsemi potrebščinami za šotor.

Tretjo ekspedicijo, ki je odšla še isti dan iz San Antonia, je vodil sam Torres. Z njim je bil samo neki José Manchen, znan daleč naokrog kot bandit in ubijalec, ki ga je Torres nekoč rešil zloglasnega življenja v San Juanu. Torresovi načrti s to ekspedicijo so bili bolj častihlepni, kakor bi človek mislil na prvi pogled.

Tik ob vznožju Kordiller je imelo svoje bivališče čudno pleme Caroo. Pradedi tega plemena so bili ubežni sužnji, črnci in belokožci, ki so delali tlako domačinom na mosquitski obali. Ta naselbina med plemenom Maya visoko gori v Kordillerih in panamsko republiko je bila malone neodvisna. Sumljivi predniki čudnega plemena so živeli v konkubinatu z ženskami, ki so jih ukradli v delini, ali pa z ubitimi možmi. Tako je nastalo pleme Caroo. Ko so prišli pozneje v te kraje še razni ubežni španski kaznjenci, je postalo pleme Caroo pravo gnezdo zločincev in vlada Kolumbije bi gotovo poslala oborožene čete, da uniči to gnezdo moralne epidemije, če bi ne imela toliko opraviti z neprestanimi prevrati.

In tu je bil rojen José Mancheno. Njegov oče je bil bandit, mati pa morilka. In v to gnezdo je pripeljal Torresa, da najame pomočnike, s katerimi bi mogel izpolniti povelje Thomasa Regana iz Wall Streeta.

•

— Naša sreča, da smo ga našli, — je dejal Francis Henryju in pokazal na starega svečenika Maya, ki je jahal na čelu ekspedicije.

— Bogme, star je kakor zemlja, — je prikimal Henry. — Kar oglej si ga!

Starec je vodil ekspedicijo in neprestano prebiral s prsti sveto štreno. Pri tem je mrmral neko čudno molitev.

— Upajmo, da jo stari svečenik ne predrgne, — je dejal Henry, boječ se za štreno. — Bolje bi bilo, če bi prečital naslov in si ga zapomnil enkrat za vselej, kakor pa da neprestano trese in prebira svoje strohnele niti.

Prišli so iz gošče na planoto. Spredaj je bilo drevje posekano tako, da so se videli daleč na obsoriu grebeni pogorja Blanco Rovalo, ki so štrleli visoko proti nebu. Stari Maya je zadržal svojo mulo, otipal s prsti nekatere niti svete štrene, pokazal s prstom na pogorje in dejal:

— Štrena pravi: »Tam, kjer so sledovi božjih nog, počakaj, dokler se ne zasvetijo Chijne oči.«

Pri tem je pokazal na niti nekake vozle, ki jih je smatral za edino zanesljivo navodilo.

— Kje pa so ti sledovi, o veliki svečenik? — je vprašal Henry in se ozrl okrog.

Toda starec ni odgovoril. Znova je pognal svojo mulo, naglo je dspel na drugo stran planote in se znova skril v džungli.

— Kakor lovski pes se mi zdi in vse kaže, da je divjačina blizu, — je pripomnil Francis.

Jahali so še kake pol milje in dospeli do vznožja Blanco Rovalo. Tu je rastla visoka trava. Starec je pognal svojo mulo v galop in kmalu je dospela ekspedicija do naravne kotline. Globoka je bila nad tri klaftre tako, da bi imelo v nji dovolj prostora dvanajst mož. In čudno — bila je neverjetno podobna ogromni človeški stopinji.

— To je sled božje noge, — je spregovoril stari svečenik svečano. Razjahal je mulo in legel v pobožni molitvi na tla. — Tam, kjer so sledovi božje noge, moram čakati, da se zasvetijo Chijne oči, — tako pravijo sveti vozli.

— Prav pripraven kraj za zakusko, — je pripomnil Henry in si ogledal kotlinjo. — Predno se pojavijo te božanstvene prismodarije, lahko mirno napolnimo svoje želodce

Haaški proces proti madžarskim ponarejalcem

Menjalce Sanders in kriminalni komisar Bouwhof. — Kako je bil razkrinkan Jankovich. — Veliko zanimanje za proces. —

Haag, 4. marca.

Nobeno evropsko mesto bi ne bilo tako neprikladno za politično pobarvan kriminalni proces, kakor je Haag. Sodna dvorana, v kateri sede na zatožni klopi Jankovich, Marsovszky in Markovicz, je bila nekoč plesna dvorana princa Oranijskega. Vendar je pa tako majhna, da gre v njo komaj 100 ljudi. In ker se je priglasilo poleg številnih prič še okrog 40 poročevalcev raznih inozemskih listov, je za občinstvo zelo malo prostora. Za radovedne goste sploh ni poskrbljeno tako, da se morajo zadovoljiti v ozadju z nekakim parterjem. Toda tudi ta parter je nabito poln, zakaj ženske so tudi na Holandskem radovedne in željne senzacij. Večinoma so lepe in elegantne. Lepe obleke in zdrave, krepke postave na Holandskem niso privilegij višjih krogov. Sploh je Haag zelo snažno in lepo mesto. Prebivalstvo živi zadovoljno in srečno. O takem življenju se ljudem v drugih evropskih državah niti ne sanja.

Med povabljenimi pričami sta dva moža, ki ju lahko smatramo za predstavnika ogroženih holandskih interesov. Eden je menjalec Jakob Sanders, drugi pa kriminalni inspektor Bouwhof. Sanders, 38 letni žid z gladko obritim obrazom, ima v Haagu majhno trgovino, kjer prodaja stare novčiče in vrednostne papirje, menja pa tudi tuje valute. Njegovo izložbeno okno nudi pravo sliko židovske kramarije. Nebroj napisov, najrazličnejši stari novčiči, celi zavoji starih ruskih rubljev in nemških mark, to je vse, kar more pokazati ta mož. Kriminalni inspektor Bouwhof je zaslovel s tem, da je tako naglo razkrinkal Jankovicha. Njegovi predniki so bili menjalci denarja in zato mož ni mogel pozabiti, da so mu podtaknili pred meseci tri ponarejene bankovce po sto funtov. Od tistega časa si je vsak bankovec temeljito ogledal, predno ga je vzel. Ogledal si je tudi bankovec, ki mu ga je dal eleganten gospod v sportni obleki. »Gospod, ta-le bankovec pa ne bo pravi,« je dejal mistr Jakub ogorčeno. »Nu, pa si ponarejenega obdržite in razmenjajte mi pravega,« je odgovoril Jankovich in izročil inspektorju pravi bankovec. Kakor bi trenil z očesom je iztrgal Bouwhof Jankovichu oba bankovca iz rok — in zapečatena je bila usoda polkovnika Jankovicha, princa Windischgrätza, ministrskega predsednika Bethlena in vse degenerirane madžarske aristokracije.

Jankovich prvotno ni hotel povedati, kdo so njegovi pomočniki, niti kje ima spravljeno prtljago. Šele po načrtu mesta Amsterdama, ki so ga našli v njegovem žepu, se je inspektorju Bouwhofu posrečilo najti oba kovčega s ponarejenimi bankovci, kakor tudi oba Jankovicheva pomočnika. Holandska policija spočetka ni vedela, kaj početi s ponarejevalci, ki so hoteli na povelje madžarskih državnikov okrasti holandske trgovce. Šele pozneje, ko je prišla od šefa madžarske policije Nadossyja iz Budimpešte brzojavka, naj Jankovicha takoj izpuste in naj se njegove prtljage nihče ne dotakne, je policija spoznala, s kom ima opraviti. Radovedni detektivi so prtljago kljub temu pregledali in našli 8000 ponarejenih bankovcev. »Draga gospoda,« pravi kriminalni inspektor pri razpravi, — svoj živ dan še nisem videl toliko ponarejenih bankovcev skupaj in menda jih nikoli več ne bom videl. Prizor je bil strašen!«

Zloglasni Jankovichev dnevnik so našli v njegovem žepu in zdaj leži med corpora delicti. Vsi trije obtoženci so ostali tudi v preiskovalnem zaporu zvesti prisegi, dani škofu Zadravcu, in niso nikogar izdali. Kaj pa madžarsko poslaništvo v Haagu? Po aretaciji je Jankovich zahteval, naj ga odvedejo k poslaniku baronu Förstnerju. Poslanik je govoril v prisotnosti dveh policijskih organov z možem, ki ga ni poznal. Policijskim organom je izjavil, da ne verjame, da bi bil Jankovich res kurir. Nekaj ur pozneje je dobil poslanik od svojega predpostavljenega ministra Walka uradno brzojavko, da je Jankovich res pravi kurir in da njegova uradna misija z aretacijo ni prenehala. Od tistega časa se madžarsko poslaništvo zelo zanima za usodo obtožencev.

Zasliševanje.

Proces se je začel v sredo ob 10. dopoldne ob številni udeležbi zastopnikov tiska. Navzočih je tudi mnogo članov inozemskih poslaništev. Sodišče se pri zasliševanju skrbno izogiblje vseh političnih vprašanj. Predsednik senata je de Joncheere, votanta dr. Feilh in dr. Bommegb, državno pravdništvo zastopa dr. Bauduin.

Obtoženi izjavljajo, da so nedolžni. Jankovich trdi, da je prišel na Holandsko z namenom, da bi kot diplomatični kurir prenesel čez mejo falzifikate. Ponarejeni bankovec da je menjal samo slučajno. Jeseni 1925 ga je povabil princ Windischgrätz v Budimpešto in mu predložil naj odnese falzifikate v inozemstvo ter jih izroči raznim zaupnikom. Tudi kurirski potni list mu je dal Windischgrätz. Jankovich je pričakoval, da ga odvedejo po aretaciji kot kurirja na madžarsko poslaništvo, kjer je hotel falzifikate pustiti. Pred odhodom na Holandsko je bil z Windischgrätzovem tajnikom v Parizu, da si preskrbi ovoj z žigom Banque de France. Računal je na eventuelno aretacijo in v tem slučaju bi lahko trdil, da je poslala falzifikate v promet sama Banque de France. Drugi obtoženec trdi, da je prevzel to nevarno misijo samo iz strahu pred Nadossyjem. Na Holandskem bi se bil moral prepričati, da-li je mogoče falzifikate razpečati. Tudi Mankovicz trdi, da je nedolžen.

Državni pravdnik je predlagal za Jankovicha 9, za Marsovszkega in Mankovicza pa po 7 let težke ječe.

Poziv javnosti!

V Ljubljani se je sestavil Belokranjski narodni odbor, ki ima namen z zbiranjem denarnih sredstev in raznimi prireditvami finančno podpreti Belokranjsko podružnico Slov. planinskega društva, katera gradi na Mirni gori (Sv. Frančišek, 1048 m) v Belikrajini, zadnja postaja Semič, Planinski dom.

Ta prva planinska postojanka na Mirni gori, raz kojo je prekrasen razgled proti severu (Ljubljana, Kamniške planine), vzhodu in jugu (cela Belokrajina do Karlovca in Zagreba itd.), je iz gospodarskega, še bolj pa iz nacijonalnega razloga velike važnosti za Belokrajino, Slovenijo, da, za celo kraljevino SHS.

Tod živi siromašen narod, ki se zaradi življenskih interesov trumoma seli iz domovine. Ako se povzdigne tujski promet, zlasti turistika, bo tudi domačin vzljubil svojo rodno grudo ter jo začel spoštovati. Turjski promet mu bo donašal obilih koristi.

Belokrajino z Mirno goro obkrožajo Kočevarji, ki so bili vzgojeni v nelikonemškem duhu ter se še vedno ne morejo prilagoditi jugoslovenskim razmeram.

Ako se stavba Planinskega doma dogradi ter začne obratovati — planinsko letovišče — bodo Kočevarji kot neposredni sosedi gospodarsko več ali manj navezani na podjetje ter se bodo sami po sebi prelili v Jugoslovene. Dogodki, kakor so se zgodili pred kratkim na Planini pri Črnomlju, pol ure od kraja, kjer se gradi dom, da je ljudskošolska deca napadla učiteljico v šoli radi slovenskega učnega jezika, bodo sami po sebi prenehali.

Belokranjska podružnica SPD., svesta si gori opisane naloge, začela je graditi predlansko leto na Mirni že omenjeni Planinski dom. Zaradi težke finančne krize, ki se je pojavila po celi državi, pa je gradnjo morala prekiniti. Bati se je, da še to razpade. — Dve tretjini je že gotovega, — kar je izvršenega. Da se to ne zgodi, se je ustanovil v Ljubljani pomožni odbor.

Podpisani se v imenu tega odbora obračamo na naše dobrosrčne rojake v Ameriki z vljudno prošnjo, da nam pomagajo rešiti važno planinsko in slovensko postojanko ter z darovi podpro to prekoristno in prepotrebno akcijo ter na ta način sodelujejo za gospodarsko povzdigo sicer jako lepe, a revne Belokrajine.

Hitra pomoč je nujno potrebna, da se zamore v mesecu maju dom dokončati ter že to sezijo oddati prometu.

Dopise in denar je naslavljati na Belokranjski narodni odbor v Ljubljani, pisarna Osrednjega plan. društva, Šelenburgova ulica, Ljubljana.

Belokranjski narodni odbor v Ljubljani.

Za damski odbor: **Franja Tavčarjeva.** — Za glavni odbor: **Fran Šuklje.** — Tajnik: **Ivan Zagažen.**

Angleško sukno 63-T

za moške obleke, športne in promenadne v najnovejših vzorcih od Din 75·— do Din 220·—, fine kamgarne za modne hlače od Din 180·— do 320 — nudi

F. in I. GORIČAR, Ljubljana

Sv. Petra cesta 29. Oglejte si neobvezno!

O tuberkulozi

K nedeljskemu predavanju **dr. T. Jamarja.**

Mnogo se piše in razpravlja o tuberkulozi, to pa po vsej pravici. Saj je ravno jetika ena najhujših današnjih bolezni in po pravici jo imenujemo danes »belo kugo«. Razširjenost jetike je danes ogromna, saj je po uradnih zapisnikih ugotovljeno, da umre v Sloveniji povprečno vsak sedmi človek na jetiki. V resnici pa je slika še bolj žalostna. Od 100 slučajev smrti jih je najmanj 20 povzročenih po jetiki. Določiti število bolnih je težko, ker se o obolenju na tuberkulozi ne vodijo nikaki uradni spiski, kajti jetika danes še ni podvržena uradni prijavi, kakor je to predpisano za mnogo manj nevarne nalezljive bolezni. Po državah, kjer je organizacija boja proti jetiki že podrobno izpeljana, so naložili katastre na jetiki bolnih oseb ter so našli statistično na en slučaj smrti 20 bolnikov. V Sloveniji bi bilo po tej relaciji okrog 60.000 ljudi bolnih na jetiki in bo žal tudi odgovarjalo dejstvom. Vzroka imamo torej dovolj, da posvečamo tej najnevarnejši bolezni mnogo pažnje in jo skušamo zatirati čimbolj.

Jetika je nalezljiva bolezen, ki se prenaša na zdravo telo samo z drugega na jetiki bolnega telesa. Kako se vrši okuženje in na kak način nam je mogoče oboleti za to boleznijo, nam kažejo slike in film nedeljskega predavanja.

Vsi ljudje so izpostavljeni okuženju, toda za okuženjem ne pride vedno obolenje na jetiki: močno utrjeno telo premaga bacile, dočim oslabljen organizem kruti bolezni podleže. Raditega se moramo čuvati obolenja vsi; na kak način se najuspešnejše branimo okuženja in obolenja, bo g. predavatelj, ki je specijalist v zdravljenju te bolezni, poslušalcem natančno razložil.

Predavanje se vrši v okviru Zveze kulturnih društev in sicer v nedeljo dne 7. t. m. točno ob pol 10. dopoldne v dvorani Kino Matice. Film je dal na razpolago Državni higijenični zavod v Ljubljani.

Cenjeno občinstvo vabimo, da si to predstavo sigurno ogleda, najtopleje pa priporočamo predavanje šolski mladini in opozarjamo nanj zlasti učiteljstvo s prošnjo, da obisk tega filma učencem toplo priporoča. Vstopnice po 2 Din za sedež se dobe v predprodaji že danes ob običajnih urah pri blagajni Kina Matice. Ker je z ozirom na zanimivo snov predavanja pričakovati obilne udeležbe, priporočamo občinstvu, da si vstopnice pravočasno preskrbi. ZKD.

Obveščam svoje cenjene stalne naročnike in občinstvo — **da svojo krojaško obrt izvršujem tudi nadalje** in se prijazno priporočam njihovi naklonjenosti

J. Sušnik LJUBLJANA Šelenburgova 4 (dvorišče, 713

Nove revije

Celo vrsto revij in listov se nam je nabralo v zadnjih tednih. Priznati moramo, da je naša produkcija vsaj kvalitativno prav lepa, čeprav bi si glede kvalitete želeli še marsikaj boljšega in lepšega. Pozna pa se vendar, da se ljudje vračajo k resnejšemu razmišljanju, k globljemu študiju problemov in zadev, ki vplivajo na naše življenje. Izgubija se vendar že polagoma površnost in lahkomiselnost vojnih in povojnih let. Seveda si pa ne smemo prikrivati, da so razmere za razvoj revijalnega slovstva še zelo neugodne; oni del inteligence, ki bi imel največ smisla zanj, največ potrebe po njem, pred vsem naše uradništvo, živi žal še vedno v tako obupnih materijelnih razmerah, da je revija zanj luksus, ki se mu mora odreči, da si omogoči vsaj skromen vsakdanji kruh. Šele ko bodo enkrat naši javni nameščenci dostojno in pošteno plačani, se bodo mogla razviti tudi literarna, znanstvena in strokovna glasila.

Higijenski zavod v Ljubljani izdaja mesečnik «ZDRAVJE»», ki ga ne moremo dovolj toplo priporočati čitateljem, zlasti ker je cena prav malenkostna. Velja namreč za celo leto le 30 Din. V vsaki, obširni številki prinaša kopico zanimivih, a ob enem koristnih in potrebnih sestavkov, kako dvigniti telesno in duševno zdravje posameznika in celega naroda. V februarski, a radi tehniških zaprek šele sedaj izišli številki razpravlja šef bakteriološke postaje v Celju dr. Rebernik o okolnostih, ki vplivajo na naše zdravje, zlasti o higijeni stanovanj; dr. Tičar daje baš za sedanje vreme nujno potrebne nasvete, kako se obvarujemo prehlajenja, in se ozira pri tem zlasti na železničarje; dr. Mis razpravlja o krčnih žilah, dr. Brenčič o ustni duplini in o zobovju, anonimen pisec pa toplo zagovarja enotno fronto inteligence za povzdigo higijene med širokimi sloji prebivalstva. Članki pa niso pisani morda strogo znanstveno, ampak poljudno in živahno, da jih z zanimanjem čita vsak, tudi priprost človek. Poleg njih pa prinaša ta in vsaka številka obsžen in pester pregled o higijeni pri nas in drugod.

O 2. številki «ZVONČKA», ki je nedavno izšla, smo že poročali. Bilo bi odveč ta lepi mladinski list še posebej hvaliti. V mladinski literaturi tekmuje ž njim samo še tržaški «NOVI ROD», čegar 2. številko letošnjega, že IV. letnika smo te dni prejeli. Prinaša bogato mladini primerno vsebino in ljubke slike. Dobrodošli so zlasti pestri pregledi, ki jih objavlja list pod zaglavjema «Zrnje» in «Kotiček», v zabavo mladini pa uganke vseh vrst. «Novi Rod» stane letno 10 lir (25 Din). Naroči se lahko tudi v vsaki večji knjigarni.

«GIDEON» je literarno glasilo židovske omladine v Jugoslaviji. Izhaja že sedmo leto vsaka dva meseca. Uredništvo in uprava sta v Zagrebu, Ilici 31/III. in stane letno 60 Din. Nudi zanimiv pogled v življenje in mišljenje naših mladih sodržavljanov židovske vere. V prvi letošnji številki prinaša med drugim Salomonovo «Visoko pesem» in študiju o njej, prevode iz židovske literature in izvirne prispevke, poleg tega pa obširen pregled o židovskih publikacijah v Jugoslaviji in po svetu. Revija je pisana v lepem jeziku in dostojno opremljena.

Krasen in bogat, kakor vedno, je zadnji zvezek lanskega letnika «ZBORNIKA» za umetnostno zgodovino. Zbornik izhaja četrtletno in velja 60 Din. Izdaja ga Umetnostno-zgodovinsko društvo, urejujeta pa dr. Izidor Cankar in dr. Fr. Mesesnel. — Upravništvo in uredništvo je v Ljubljani univerza. V tej številki razpravljajo med drugim: dr. Mesesnel in dr. Stele o portretnem slikarstvu v Sloveniji, dr. Kos o srednjeveških rokopisih licejske knjižnice; dr. Cankar poroča o Narodni galeriji; dr. Stele o varstvu spomenikov in o umetnostnih spomenikih v kamniškem okraju. Obširno bibliografijo za l. 1925 je sestavil Fr. Šijanec, o razstavah v Ljubljani pa poročata dr. Mesesnel in dr. Stele. Revija je bogato ilustrirana.

«PRAVNI VESTNIK», ki ga izdaja društvo «Pravnik» v Trstu, prinaša v februarski številki daljšo, tudi za naše pravnike važno študijo univ. prof. dr. Lapajneta o haaških konvencijah glede privatnopravnih posledic mednarodnega zakona, odločbe italijanskih vrhovnih sodišč ter pregled novih zakonov in odlokov v Italiji. Revija izhaja mesečno in velja v Jugoslaviji 36 Din na leto. — Urednik je dr. Boris Furlan, Trst, via G. Carducci 8, upravništvo pa se nahaja Via M. R. Imbriani 14, II.

«TRGOVSKI TOVARIŠ», popularno stanovsko glasilo «Merkurja» in drugih naših trgovskih organizacij, izhaja mesečno in stane 36 Din na leto. V februarski številki prinaša zopet bogato in pestro gradivo (Nadaljevalno šolstvo v Nemčiji, O trgovski politiki, Opominjanje dolžnikov, Zavarovanje delavcev, Organizacija trgovske pisarne, kultiviranje spomina ter zanimiv drobiž). — Uredništvo in upravništvo lista je v Ljubljani, Gradišče 17/I.

Iz Amerike smo prejeli rodbinski list «ČAS», ki izhaja vsak mesec v Clevelandu in velja 3 dolarje na leto. V poslani številki, ki je zadnja lanskega letnika, so med drugimi naslednji sestavki: povest «Med našimi lazi», Zdravljenje s svetlobo, O gluhosti, Tragedija Indijancev, Kratka zgodovina Slovencev itd. List urejuje Frank Kerže.

«SRPSKI KNJIŽEVNI GLASNIK» je ena najboljših revij Jugoslavije, dobro znana tudi slovenski inteligenci. V 4. številki letošnjega letnika prinaša par prevodov iz sodobne svetovne literature, izvirne pripovedke, skici, študije in pesmi Iva Andrića, D. Domjanića, Voje Marinkovića, M. Milojevića, M. Lazarevića itd. Znane so Glasnikove ocene in beležke, pri katerih sodelujejo prvi jugoslovenski strokovnjaki. Revija stane letno (24 zvezkov) 180 Din; naslov: Beograd, univerza.

Posebnega poročila tudi ne potrebuje «ŽENSKI SVET» ki ga izdaja «Žensko dobrodelno udruženje» v Trstu in je edina slovenska ženska revija, a na tako visoki stopnji, da se lahko postavimo ž njo tudi pred drugimi narodi. Izhaja vsak mesec in velja za Jugoslavijo 64 Din na leto. Cena je zelo nizka, saj ima poleg revijalne vsebine v vsaki številki tudi okusno ilustrirano modno in posebej še krojno prilogo. V zadnji številki prinaša poleg prevodov izvirne pesmi in povesti M. Samsove, A. Pečjakove, Fr. Bevka, Karla Kocjančiča, Ksaverja Meška, Manice Komanove itd. Prav dobrodošla so praktična «Izvestja» z recenzijami, nasveti in izkušnjami. List našim ženam in dekletom toplo priporočamo. — Upravništvo za Jugoslavijo je v Ljubljani, Karlovška cesta št. 20.

Darujte za sokolski Tabor!

Film

Poezija in proza

Prava imena filmskih div.

Znano je, da nastopa večina filmskih nebesnikov, zvezd, starov in kakor se že imenujejo s polnodonečimi naslovi, vedno pod tujim imenom, pod psevdonimom ali incognitto. Vzrok temu so razne okoliščine: rodbinske zadeve ,nerodno in predolgo ime, nepopularen rod itd. Danes hočemo par znanih filmskih igralcev in div nekoliko razkrinkati ter poseči v njih intimnosti

Ena prvih, čije biografijo smo že nedavno prinesli, je lepa in temperamentna Poljakinja Pola Negri, ki se pa čuti sedaj že za čistokrvno Amerikanko. Pola je doma iz Varšave, kjer je imela dekliško ime Apolonija Chalupez. V Varšavi je nastopila kot plesalka in ker ji ni konveniralo dolgo in plebejsko ime Apolonija Chalupez, si je nadela kratko ime Pola Negri. Kmalu je prišla v Berlin, kjer se je posvetila filmu in si na platnu priborila svetovno slavo. V Berlinu se je poročila s poljskim grofom Dombskim in si dala tiskati vizitke s ponosnim naslovom: Apolonija grofica Dombska. V zakonu ni strpela dolgo, kakor sploh ne strpi nobena filmska diva, in pred leti se je ločila. Odšla je za dolarji . . . »Tam« se je kmalu skuhala vest, »da se nekaj plete med Polo in glasovitim komikom Charlie Chaplinom. Pola se je v duhu že videla na strani Charlieja, ta pa je prekrižal njene načrte in rekel, »da iz vsega skupaj ne bo nič«. Pola je res resignirala nanj, mirovala pa ni. Vrgla je svoje oko na lepega toreadorja Rudolfa Valentina, ljubljenca ameriškega ženstva. Valentino se ni mogel ustavljati neodoljivim čarom temperamentne Poljakinje in zdi se, da je Pola sedaj na najboljši poti, da si zopet pribori drugačno ime. Sicer, mimogrede povedano, je Valentino s pravim imenom Rudolfo Guglielmo, toda nima s stvarjo nikakega opravka.

Zelo frapantna, vendar malo verjetna je vest, da je lepa Amerikanka Mae Murray, ki slovi po svoji stasitosti — Dunajčanka Mizzi König. Mogoče je, da so jo »razkrinkali« brihtni Dunajčani, ki so menda največji lokalpatriotje na celem svetu.

Ustavimo se pri evropski divi Fern Andri. Njena biografija je doslej ostala javnosti prikrita, ni znano, koliko ima let, in radovedni filmski reporterji zaman stikajo, kaj je bila lepa Fern poprej, kakšna je njena preteklost. Nekaj časa je Fern Andra nosila grofovski naslov, potem pa se je poročila izven »branže«, kajti njen sedanji mož je boksar Prenzel.

Razposajena Ossi Oswalda je bila v mladosti Ossi Sperling. Očividno pa ji ime »vrabca« ni prijalo in tako je postala Ossy Oswalda. Kasneje se je poročila in je postala gospa Ossi pl. Kotzian. Da dela čast filmskim tradicijam, se je dala nedavno ločiti.

Mia May se je kot dekle pisala Hermina Pfleger. Poročila se je z režiserjem Joe Mayem. Lepo zveneče ime Lya de Putty se glasi, kakor so v Berlinu nedavno razkrili povodom njenih znanih afer, v prozaičnem življenju Amalija Janke. Lya Mara je rojena kot Lya Gerdowicz. Rodom je Poljakinja in je poročena z režiserjem Zelnikom. V zasebnem življenju se toreč zove Lya Zelnik. Ellen Richter je pravzaprav Katica Weiss. Henny Porten je že večkrat menjala svoje ime. Kot 18letna mladenka se je že takrat slavljena filmska igralka poročila z režiserjem Karlom Starkom. Ta je v svetovni vojni padel, sedaj pa je Henny ženica bavarskega zdravnika dr. von Kauffmanna. Asta Nielsen, ki se je že pri filmu pojavila pod tem naslovom, se je poročila z režiserjem Urbanom Gadom. Ker je bil mož prehud »gad«, se je dala ločiti. Srce ji pa le ni miru dalo in tako se je ponovno vdala. Sedaj je ženica ruskega igralca Chmara. Njeno uradno ime je Asta Chmara.

Moški niso tako nečimerni. Večinoma obdrže svoja imena, nekateri pa jih spremene vsled rodbinskih zadev. Jackie Coogen se pravilno piše Jakob Cohan. Drugih bistvenih sprememb moških filmskih zvezdnikov ni. Na nekatere filmske dive pa se še povrnemo.

Da najboljši je to znaj, Colombo Ceylon čaj!

Sovjetska filmska industrija

Ruska filmska industrija, o kateri se prej skoraj ni čulo, se je zadnja leta silno razmahnila. Kljub temu ruski filmi še niso prodrli v inozemstvo. Ruska filmska podjetja producirajo namreč pred vsem tendencijozne in propagandne filme, ki jih tako zapadna Evropa kakor Amerika odklanata. Filmi sicer niso samo posnetki sedanjih razmer, temveč se nanašajo tudi na razne revolucijonarne pokrete v preteklih letih, pred vsem na vstajo v letu 1905. Navzlic svoji tendenčni vsebini so nekateri filmi prav izvrstni ter umetniško dovršeni. To velja n pr. za filma »Bojna ladja Potemkin« in »Zaliv smrti«, katerih režija je prvovrstna. Med zadnja najbolj uspela dela ruske filmske industrije spada »Medvedova poroka«. Zanimane vzbujajo študije iz življenja kozakov ter krasne pokrajinske slike. Rusi so med drugim sedaj v filmu oživotvorili Tolstejev roman »Polet na Mars«, ki ga je priobčil svoj čas »Slov. Narod«.

Mnogo važnosti polagajo Rusi na znanstvene filme. Dovršenih je bilo že več popularnoznanstvenih filmov, med katerimi zavzema odlično mesto higijenska propaganda. Celo serijo filmov imajo o sifilidi, o jetiki, o negovanju telesa, o sportu in telovadbi itd.

Filmskih tvornic je v sovjetski Rusiji okrog 20, nekatere so popolnoma državne, druge stoje pod državnim nadzorstvom. Največja filmska podjetja so »Moskvin-film«, »Goskino« in »Meshrapom Rus«.

Le z «NIGRINOM» maži svoje obuvalo, kakor solnce žarko bo se lesketalo!

J. Suchy:

Maharadža in maharadžica

Resnična zgodba iz ljubljanskega predpusta.

»Sir Douglas maharadža Indorski in maharadžica Patima« — tako sta se predstavila vsakemu in vsaki, ki so ju srečali na tistem elitnem balu v Unionu.

Bil je strahovit, ta maharadža. »Ali me res ne poznate?« me je vprašal. Kje bi ga bil spoznal, dasi ni imel krinke pred licem! Toda tisti njegov indijski turban je spretno nadomestil krinko in s črnim tušom na debelo pobarvani podočniki so potrojili sijaj njegovih rjavih oči, ki so pa to pot brez običajnih naočal gledale čisto nekam drugače v svet.

Skratka, mož je bil slikovit in njegov nastop kot maharadža siguren.

Nihče ga ni prepoznal.

Na elitnem balu je bilo mnogo, po večini črno-belo oblečenih mask. Med temi precej pierotov in pierin, pompadurk in ševaljerjev, pa tudi ponosnih Fatim in maharadž. Slednjih se je v množici prerivala kar četvorica, na čelu jim uvodoma omenjeni domači proizvod.

Med maharadži je bila tudi brhka maharadžica — v obleki à la franca, čije zapeljive nedrije je zakrival plastron, ki je bil na debelo poškroban, da je na motrilca učinkoval liki oklop. Seveda se je ta oklop takoj po prvi zjutranji uri nekako ohlapno prilagodil podoklopnim formam. Pa saj ni bilo čuda, ko je bila pa tako neznosna vročina in škrob se pri temperaturi od 26 stopinj navzgor taja kakor led pod žgočim solncem.

No, ta parček — maharadža in maharadžica — se je spoznal pri prvem fokstrotu in pri naslednjem vanstepu sta se že precej udomačila. Namreč kakor se to pravi. Čudno je pa vendar, da sta se v veliki gneči vedno našla z lahkoto, dočim so se drugi parčki po prvem blusu razpršili v prostornih in postranskih prostorih — deloma v svrho pritrditve kake popuščajoče zaponke ali pentlje, deloma radi utolažitve žeje in trenotnega gladu. Ona dva pa sta vedno tičala skupaj, ali z rokami si pritiskajoč telo ob telo, ali skupno pohajajoča po avanturnih potih, ki vodijo do cilja. Kakor je to že običajno na tako vročih tleh.

In čim je mene, sedečega v postranski, zakotni sobici, zajel Sir Douglas, se je pri vhodu pojavila tudi že maharadžica s tistim oklopom. In obratno.

Tako je trajal ta vrvež vse do pozne zjutranje ure, odnosno do prvih ur mladega dneva.

Že davno se je črni tuš na maharadževem obrazu razmazal, da je beli indijski turban še bolj odseval v svoji belini in tisti oklop maharadžičin je bil zgolj še konglomerat stajanega škroba, ki je sedaj lepil na konturah bujnih nedrij.

In ni ju motilo to vsiljivo podčrtavanje minljivosti vsega.

»Prideš jutri na Slavčevo?« ga je vprašala ona. — »I seveda pridem.« — »Ali v tem kostimu?« — »Bo najboljše.«

In odšla sta — ona v zakonsko posteljo in on na periferijo mesta, kjer je ložiral pri svojcih. Spala sta sigurno oba spanje pravičnih.

Toda jima že ni bilo usojeno. Zakaj, ko se je mladi psevdomaharadža otresel spanca, si pošteno spral zamazano lice ter si na sraico nadel nov plastron (15 Din, pri Magdiču), je mehanično segel tja v smer, kjer je, kakor se je spominjal, zjutraj odložil svoje poglavje, hočem reči turban. Toda tega ni bilo in ni hotelo biti. »Fiks« in »mejduš« sta kar tako meni nič tebi nič uhajala raz ust raziarjenega maharadže. »Ti žlindra ti, hudimanova,« se je repenčil. Vse zaman.

Ko je njegova sestra naposled doletela na lice mesta, jej je skoraj zastal glas v grlu. »Kam si dala moj turban?« — »Moj Bog,« je rekla, »saj veš, da rabimo antle, in tako sem ga demontirala.«

Bil je namreč sestavljen iz dveh frotirnih brisač.

Mož je sicer prisostvoval Slavčevi maškeradi, toda kot navaden zemljan, kar je imelo za posledico, da ga maharadžica žal ni več spoznala ali pa ni hotela spoznati . . .

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 5 marca 1926

— **Kraljica Marija za dojilje.** Kraljica Marija je podarila beogradski šoli za dojilje Rdečeg križa 10.000 Din za vzdrževanje dveh gojenk v novem šolskem letu.

— **Visoko odlikovanje generala Pešića.** Belgijski poslanik na našem dvoru je izročil načelniku gen. štaba gen. Petru Pešiću red krone I. stopnje, s katerim ga je odlikoval belgijski kralj.

— **Bolezen češkoslovaškega poslanika.** Češkoslovaški poslanik na našem dvoru Jan Šeba je obolel tako, da mora ostati nekaj dni v postelji.

— **Inšpekcija strokovnih šol.** Po naredbi trgovinskega ministra je načelnik oddelka dr. O. Bošnjak pregledal te dni večino strokovnih šol v državi. Inšpekcija je zvezi s predstoječo reorganizacijo celokupnega strokovnega šolstva.

— **Akcija hrvatskih profesorjev in učiteljev.** Ker se je hrvatsko profesorsko društvo in hrvatsko učiteljstvo udruženje povodom napadov na prosvetnega ministra zavzelo zanj, hočeta pokreniti obe organizaciji v kratkem skupno akcijo proti JUJ in jugoslovenskemu profesorskemu udruženju.

— **Nov geografski zavod.** Na prošnjo dekanata ekonomsko - komercijalne visoke šole v Zagrebu je prosvetno ministrstvo sklenilo ustanoviti pri tej šoli geografski zavod. V ministrstvu je že podpisan pravilnik o ustrojstvu novega zavoda.

— **Avstrijska deca v našem Primorju.** Pokrajinske vlade Dolnje Avstrije in Štajerske so sklenile organizirati letos veliko ekspedicijo bolehne dece v naše primorske kraje. V ta namen so se obrnile na našo vlado s prošnjo, da dovoli deci popust na naših železnicah. Prvotno so hoteli poslati avstrijsko deco v italijanska letovišča, ker je pa Mussolini nastopil proti Nemcem, so začeli tudi v Avstriji bojkotirati Italijo.

— **General Plastiras zopet v Skoplju.** Poročali smo pred dnevi, da je znani grški revoluvcijonar Plastiras izginil iz Skoplja, dasi se je našim oblastvom zavezal, da mesta ne bo zapustil. Plastirasa so že drugi dan dobili v Prilepu. Hotel se je mimo Bitolja napotiti na grško mejo. Zdaj se je moral vrniti v Skoplje, kjer bo odslej pod strožjo kontrolo. Vlada mu je svetovala, naj se umakne v Beograd ali kam drugam dalje od grške meje, da naši državi ne bo povzročal nepotrebnih konfliktov z Grčijo.

— **Protest trgovcev proti gledališki igri.** Beogradsko gledališče je te dni vprizorilo dramo »Mnogaja leta«, ki jo je napisal Dušan Nikolajević. Po vsebini drame so bili užaljeni beogradski trgovski krogi in četrtkov »Trgovinski Glasnik« prinaša o tem cel uvodnik, v katerem protestira, da vprizarja državno gledališče tendencijozna dela, ki šaljio cel stan.

— **Izgon bivšega madžarskega ministra iz Beograda.** Politični oddelek mestne uprave je izgnal v četrtek zvečer iz Beograda bivšega madžarskega notranjega ministra Abela Barta. Mož je dobival od neke italijanske strani podporo, da mu ni bilo treba delati. Bart je bil svoj čas izgnan tudi iz Budimpešte. Zdaj so ga izgnale naše oblasti v Avstrijo. Kmalu Madžarov nobena država ne bo trpela na svojem ozemlju.

— **Avtomobilna zveza Brežice Novo mesto.** Poštna direkcija objavlja: Vremenske neprilike v jeseni in pozimi so povzročale, da je bila v zadnjih mesecih na progi Brežice — Novo mesto ponovno parkrat za več dni prekinjena avtomobilna zveza. Ker pa se je stanje ceste zdaj zboljšalo in je poštna uprava postavila v Brežice poleg obratujočega avtomobila še rezervni avtomobil, je zopet zajamčena redna vsakodnevna avtomobilna zveza na tej progi, kar naj potujoče občinstvo blagovoli vzeti na znanje.

— **Velesejem na Dunaju od 7.—13. t. m.** 25% popusta na jugoslovanskih in avstrijskih železnicah, brezplačen vizum. Predprodaja voznih listkov, sejmskih legitimacij, prednaročila prenočišč in vse tozadevne podrobne informacije pri Putnik — Tourist-Office, Ljubljana. 276n

— **Občni zbor Muzejskega društva za Slovenijo** je bil v petek dne 4. marca t. l. v zborničnih dvoranah ljubljanskega mestnega magistrata. Društveni predsednik g. dr. Josip Mantuani je orisal in očrtal intenzivnemu znanstvenemu delu neprijazne povojne razmere, ki našemu najstarejšemu znanstvenemu in domoznanskemu društvu (ustanovljeno je bilo že leta 1839) niso dale, da bi se bilo v zadnjih letih razmahnilo tako, kakor bi bilo želeti. Po stvarni diskusiji o smernicah nadaljnega dela in o možnostih udejstvovanja, ki so se je udeležili gg. prof. Polec, dr. Lj. Kuščer, dr. Kos in dr. J. Rus ter po izčrpnem poročilu tajnika g. prof. Koprivnika in blagajnika g. V. Steske, se je na predlog g. prof. Pribila izvolil odbor, ki se je konstituiral tako-le: predsednik: dr. R. Andrejka, podpredsednik dr. Jos. Mal; tajnik dr. Košir, blagajnik dr. Ang. Piskernik; knjižničar dr. Avg. Pirjevec, odborniki: A. Bulovec, dr. F. Kos, dr. J. Polec, dr. J. Slebinger in dr. N. Zupanič. Za pregledovalca računov sta bila izvoljena gg. tupnik Iv. Vrhovnik ter notar M. Hafner. — Odbor upa, da bodo člani, ki so pokazali toliko živega zanimanja za delo in naloge Muzejskega društva, pridobili društvu v najširših krogih novih simpatij ter je prepričan, da mu ostanejo stari člani in podporniki s svetom in delom in gmotno pomočjo tudi še nadalje zvesti.

— **Ribolov na Ohridskem jezeru.** Minister trgovine in industrije je odobril ustanovitev akcijonarskega društva za ribolov na Ohridskem jezeru z akcijskim kapitalom 2 milijonov dinarjev.

— **Mali štediteli.** V Ljubljani se je ustanovil »Mali štediteli«, reg. zad. z o. z. (v palači Prekojnomorskega zavoda), ki je najinteresantnejši zavod za štedenje po tem najnižjih mesečnih obrokov, pri katerem vsak član-šteditelj postane njegov sodelavec in zasluži lahko pri tem lepe mesečne nagrade. — Natančna pojasnila ustno ali pismeno. 294 n

— **Akad. društvo Triglav.** Na rednem občnem zboru dne 1. marca za letni semester 1925/26 izvoljeni odbor se je konstituiral dne 5. marca sledeče: predsednik Kuharič Boris, tehn.; podpredsednik Petrič Janko, tehn.; tajnik: Jeršé Lado, tehn.; blagajnik: Kocmur Ciril, iur.; gospodar: Čanič Zvonimir, tehn.; knjižničar: Jurančič Jovo, phil.; arhivar: Vodeb Mirko, tehn.; odbornik: Rebec Dimitrij, tehn.; matrikar: Černej Božidar, iur.; revizorja: Andoljšek Mirko, tehn., Senkovič Milan, iur.

— **Čitalnica v Gradcu,** matica graških Jugoslovanov, je imela nedavno svoj redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik dr. J. Klasinc, podpredsednik Verhovac, tajnik: Aleksander Domicelj, tajnika nam.: Josip Mayer, blagajnik: Ivan Hren, blag. nam.: Ivan Bacec, knjižničar: cand. med. Lovro Miki, knjižničarjev nam.: Jovo Despić.

— **Zlatnike so našle** v Zlatorog-terpetinovem milu: Kokalj Ivanka, Ljubljana; Vrhovčeva ulica 3, Suza Volkova, Šoštanj; Marčeč Tončka, Središče, Verica Zadel Cerknica, Amalija Juvačič Lo, Paripović Milka Zagreb Kustošija.

— **Pokrajinska zadruga kleparjev, instalaterjev in kotlarjev v Ljubljani** obvešča svoje članstvo, da se vrši vajenška preizkušnja dne 12. marca ob 5. uri v zadružni pisarni. Odbor. 292.n

— **Tragična smrt Čehinje v Somboru.** V Somboru se je v četrtek zastrupila na katoliškem pokopališču prostitutka Katarina Ručnak, rodom Čehinja. Vzrok zamomoru je nesrečna ljubezen. V javni hiši se je zaljubila v nekega fanta in ker na njeno vabilo, naj pride na sestanek, ni reagiral, se je v obupu zastrupila. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je v strašnih mukah umrla.

— **Pri premnogih težavah ženskega spola** povzroči prirodna grenčica »Franc-Josef« najboljše olajšanje. Izpričevala klinik za bolne ženske potrjujejo, da tako vojno odvajajočo vodo **Franz-Josef porabljajo** z izvrstnim uspehom zlasti pri porodnicah. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. 35T

— **Samomor radi nesrečne ljubezni.** Pred glavnim kolodvorom v Zagrebu je našel stražnik Mijo Fačković včeraj neko dekle, ke je ležalo v popolni nezavesti. Dekle je bilo takoj prepeljano v zakladno bolnico, kjer so ji zdravniki dali injekcije kafre. Proti jutru se je neznanka zavedla ter je bila zaskrbljena. Izjavila je, da se piše Kata Vojaković, stara 27 let iz obč ne Miholani, okraj Zlata. Po poklicu je služkinja. Izpovedala je, da se je zastrupila z lizolom, ker jo je zapustil njen ljubimec Juzuf Muškić. Navzlic dejstvu, da je bila dekletu nudena takojšnja pomoč je Vojakovićeva včeraj popoldne ob 16. umrla. Spila je preveliko količino lizola.

— **Poskušen samomor v Beogradu.** Včeraj zjutraj je skočila v Beogradu Draginja Andrić tako nerodno z drvečega tramvaja, da je bila pri padcu težko poškodovana. Pripeljali so jo v bolnico, kjer leži še vedno v nezavesti. Ni izključeno, da je Andrićeva hotela izvršiti samomor.

— **Dve železniški nesreči.** Na industrijski progi na Košinci-Gač, ki je last zavoda za impregniranje pragov, se je dogodila te dni težka železniška nesreča. Pri kilometru 20 je skočil s tira vagon pragov. Nesreča je zahtevala dve človeški žrtvi, en delavec pa je bil težko ranjen. Proga je do nadaljnega neuporabna za promet. — Na progi General Henro-Ohrid je skočilo s tira več potniških in tovornih voz in se prevrnilo. Človeških žrtev ni bilo.

— **Sam se je odlikoval.** Na zahtevo velikega žuđana bačke oblasti je notranje ministrstvo suspendiralo beležnika v Novem Vrbasu Kirjanovića in sicer zato, ker se je sam odlikoval z redom sv. Save II. stopnje. Njegov šef mu je prišel na sled slučajno. V izložbi nekega fotografskega atelijeja je videl Kirjanovićevo sliko. Mož se je dal fotografirati v svečani obleki z redom sv. Save na prsih. Šef je dobro vedel, da Kirjanović nima nobenega odlikovanja in zato je takoj obvestil velikega župana in Kirjanović je moral iti z odlikovanjem vred na cesto.

— **Tragična smrt zagrebškega odvetnika dr. Alačevića.** Včeraj okoli polnoči je bilo na policijsko centralo v Petrinjski ulici v Zagrebu javljeno, da je v Preradovičevi ulici 2. v I. nadstropju nenadoma umrl neki človek. Na lice mesta je odšla takoj zdravniško-policijska komisija, ki je našla v omenjeni hiši mladega znanega zagrebškega odvetnika dr. Frana Alačevića. Alačevića so našli nezavestnega v kopalni banji. Kopalnica je bila napolnjena s plinom. V kopalnico je bila namreč postavljena plinska peč za segrevanje vode. Dr. Alačević se je prvikrat kopal v kopalnici. Verjetno je, da so ga omamili plini, ker je nespretno manipuliral in mogoče pustil odprto plinovo cev. Po mišljenju zdravnika je Alačevića zadela kap. Pokojni je bil star 51 let. Bil je znana osebnost ter odličen govornik. Kot pravnik je napisal več manjših del. Mnogo se je tudi bavil z denarnimi špekulacijami ter je povodom katastrofe francoskega franka izgubil velik del svojega imetja. — V Zagrebu živi njegov brat Jerko Alačević, ki je profesor na tehniki.

— **Ubegli novosadski blagajnik Slavik prijet v Curihu.** Poročali smo, da je nedavno pobegnil iz Novega Sada blagajnik novosadske agencije češkoslovaškega Brodarskega sindikata ter poneveril okoli 300 tisoč Din. Na podlagi tiralice, ki je bila izdana za beguncema, je bil Slavik prijet v nekem curiškem hotelu. Curiška policija je o aretaciji Slavika brzojavno obvestila novosadsko policijo.

Modne površnike za gospode priporoča po zelo zmernih cenah trdka

A. Kunc, Ljubljana

Iz Ljubljane

—lj **† Ing. Julij Hilbert.** Včeraj popoldne je nenadoma preminul v Ljubljani ing. Julij Hilbert, višji stavbni svetnik pri gradbeni direkciji. Pokojnik, ki je bil star 63 let, je bil doma iz Trutnova na Češkoslovaškem. V Ljubljano je prispel leta 1899., kjer je najprej služboval na magistratu, kasneje pa je deloval v državni službi v Krškem. Od leta 1920. dalje je bil zopet stalno v Ljubljani. Pokojnik je bil tudi več let predsednik Češke Obči. Znan je bil kot navdušen Slovan in odločen naprednjak. Blag mu spomin!

—lj **Popravila na glavni pošti.** Poštna direkcija objavlja: V ponedeljek, 8. marca se prične adapcija v prostorih blagovnega oddelka na glavni pošti v Ljubljani. Zato se na tej pošti začasno ustavi sprejemanje paketov ter denarnih in vrednostnih pisem. Občinstvo naj se poslužuje filialk na Št. Jakobskem trgu, v Kopitarjevi ulici, na Zaloški cesti in na kolodvorski pošti. Trgovci in splošne stranke, ki oddajajo večje število paketov, naj se poslužujejo v prvi vrsti kolodvorske pošte, kjer so se v ta namen razširili prostori in se pomnožilo osobje. Tudi je za pošiljke same bolje, če so oddane na kolodvorski pošti, ker se manjkrat prekladajo.

—lj **Nova uvoznina v Ljubljani.** Avtomobilski klub nam piše: Mestna občina je pred kratkim povišala mestno uvoznino za avtomobile, ki prekoračijo trošarinsko linijo v smeri proti mestu na Din 10 in to za vse avtomobile enako, najsi bodo iz mesta ali z dežele. Merodajni faktorji so gotovo prezrli, da so ljubljanski avtomobili že itak obdavčeni s precejšnjim občinskim davkom ter da pomeni uvoznina za nje dvojno obremenitev. Večina ljubljanskih trgovcev poseduje v okolišu Ljubljane svoja skladišča ali ima tam kakšne delavnice ter je vsled tega prisiljena po večkrat na dan prekoračiti trošarinsko linijo. Gotovo je, da bo trgovec ta svoj izdatek vkalkuriral v blagu, ki se seveda s tem podraži. Sarajevo je uvedlo za avtomobile, ki so iz mesta, posebno oznako, tako da so prosti plačanja uvoznine, ker so itak že podvrženi občinskemu davku. Umestno bi bilo, da se to vpelje tudi pri nas, medtem ko bi zunanji avtomobilisti zlačali uvoznino od 5 Din. Pripomniti je treba še to, da se avtomobil danes ne smatra več kot luksuzno vozilo, ampak kot vozilo, ki je nujno potrebno trgovini kakor industriji, ki bi sicer v tej dobi hitrega prometa ne bil konkurence zmožne.

—lj **Osrednje društvo nižjih poštnih in brzojavnih uslužbencev za Slovenijo** priredi kakor običajno vsako leto tudi letos začetkom maja svojo veliko dobrodelno tombolo; čisti dobiček je namenjen v korist bolnim članom, vdovam in sirotam. Prosimo sl. občinstvo, da nas tudi letos v vsakem oziru podpira pri naši dobrodelni prireditvi. Vsa tukajšnja društva prosimo da se ozirajo na našo prireditev, ter event. svoje preložijo na drugi dan. — Odbor.

—lj **Društvo »Jožefišče«** ima letos svoj občni zbor v nedeljo, 14. marca t. l. popoldne ob 4 s običajnim dnevnim redom. 291n

—lj **Ruska Matica.** V nedeljo dne 21. t. m. ob 14. uri se bo vršil v lokalu ruske akad. menze (Št. Petrska vojašnica) redni občni zbor s tem-le dnevnim redom: 1. odborovo poročilo o poslovanju RM in njenih podružnic v l. 1925; 2. blagajnikovo poročilo; 3. zaslišanje mnenja nadzorstvenega sveta; 4. načrt delovanja RM v prihodnjem letu, 5. volitve odbora; 6. slučajnosti.

—lj **Šentjakobska knjižnica, Ljubljana,** Stari trg 4, je izposodila meseca februarja 4138 strankam 16.230 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od 4. do pol 8. zvečer (ob sobotah že od 3. dalje) in izposojuje najlepše slovenske, srbohrvatske, češke, ruske, francoske, nemške, italijanske, angleške, esperantske knjige in modne liste vsakomur, kdor se zadosti legitimira. Na razpolago so popolni inventariji knjig. 290n

—lj **Zvezi kulturnih društev** se iskreno zahvaljuje Turistovski klub »Skala« za naklonjenost in blagohotno podporo z brezplačno preskrbo Filharmonične dvorane za predavanja s skioptičnimi slikami. — Odbor.

—lj **Marijonetno gledališče »Atena«** uprizori v soboto in nedeljo, obakrat ob 5. popoldne »Tri čke iz Damaska«, ki so že prvič želi obče priznanje. Ta svojevrstna italijanska lutkova igra, kjer se v Bagdadu začudeno snidejo Harlekin, Pakanapa in Pantalon, se odlikuje po izborni umerjenosti in originalnem poteku dejanj. Za tem sledi Poccijev »Ujeti medved«, ki bo posebno otrokom ugajal in jim izvabljal obilo smeha.

Cene običajne. Predprodaja vstopnic eno uro pred začetkom vsake predstave v mali dvorani Nar. doma.

—lj **V društvu »Soča«** predava danes v soboto, v salonu pri »Levu« ob priliki 10-letnice tragičnega umika srbskega naroda in vojske čez Albanijo dobrovoljec g. Josip Jeras. Današnje predavanje bo nadaljevanje svoj čas v našem društvu zelo uspelega predavanja. Opisal nam bo vse dobro in gorje na poti od Drača v Marseille na Francoskem. K temu aktualnemu predavanju vabimo ne le Sočane, ampak vse naše prijatelje. Začetek ob pol 21. Vstop prost.

—lj **Opozarjamo na danešnji oglas Vidmar-Omahen.**

—lj **»Podoficirsko podporno društvo** ljubljanske garnizije priredi v soboto dne 6. marca t. l. v veliki dvorani tukajšnjega mestnega doma »družabni večer« s plesom, šaljivo pošto in prosto zabavo. Občinstvo se naprosa, da se tega družabnega večera v čimvečjem številu vdeleži. Vstop prost. 28.n

—lj **Restavracija Belevue** toči vsled razprodaje izborna vina po izredno znižanih cenah. Glej tozadevni inserat!

—lj **Rimsko predavanje o jetiki.** Zveza kulturnih društev v Ljubljani ponovno opozarja cenjeno občinstvo na drugo higijensko predavanje, ki se vrši jutri v nedeljo ob pol 10. dopoldne v kinu Matica. Predavanje obravnava temo o »jetiki« ter bo g. predavatelj dr. Tone Jamar, specijalist v zdravljenju jetike in pljučnih bolezni, predočeval na podlagi lepega filma nastanek in posledice te groźne človeške morilke. Ker bo poleg tega razpravljano, na kak način se najuspešneje obranimo te nevarne bolezni, priporočamo predavanje cenjenemu občinstvu, zlasti pa šolski mladini. Vstopnice po 2 Din za sedež so v predprodaji pri blagajni kina Matice ob običajnih urah.

—lj **Došla krasna izbira otroških oblekc in plaščkov! Kristofič-Dučar, Ljubljana.** 58T

Ko smučarji na Bledu so tekmovali, so alkoholnih pijač se vzdrževali, a vendar povžgal nekterim je moč pri tekmi naporni «BUDDHA» čaj vroč.

ZORRO ZORRO ZORRO ZORRO ZORRO ZORRO ZORRO ZORRO ZORRO ZORRO ZORRO ZORRO ? ? ?

Tržne cene v Ljubljani

Kg govejega mesa Din 15—19, jezika, jeter, ledic, možganov 18—19, vampov 9—10, pljuč 6—8, loja 7.50—12, telečjega mesa 17—20, jeter 25—30, pljuč 20, prašičjega mesa 20—25, pljuč 10, jeter 15—20, ledic 22.50—25, glave 7.50—10, slanina 19—20, masti 26—27.50, šunke 35, prekajenega mesa 29—32, prekajenih parkljev 10—12, prekajne glave 12.50, jezika 35, koštrunovega mesa 14—15, kozličevine 18—20, konjskega mesa 6—8. Kg krakovskih in debrecinskih klobas 40, hrenovk, safalad, posebnih 35, tlačenk 30, svežih kranjskih 30—40, polprekajenih kranjskih 32—35, suhih 67, prekajene slanine 30, kokoš 25—35, petelin 30 do 40, domač zajec 10—20.

Kg krapa 26—32.50, linja in ščuke 25—30, klina 13.50—15, mrene 17.50—20, pečenke 8—12.50.

Liter mleka 2—3, kg surovega masla 40, čajnega 50—55, masla 45, bohinjskega sira 36, sirčka 9—10, par jajc 1.75—2.25, kg belega kruha 6, črnega in rženega 5.

Kg jabolk 3—8, ena oranža 1.50—2.50, limona —.75, kg rožičev 10, fig 10—16, dateljnov 25, orehov 12, lušenih orehov 35, suhih hrušk 10—12, suhih češpelj 16.

Kg kave 40—76, pražene kave 56—100, kristalnega sladkorja 13.50, sladkorja v kockah 15.50, kavine primesi 20, riža 10—12, liter namiznega olja 20, jedilnega 18, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, petroleja 7, kg soli 4.50, celega popra 52, mletega 54, paprike 20—26, testenin 9—12, pralnega fuga 3.75, čaja 75.—.

Kg moke št. 0 5.75, I. 5.255, 3. 4.50, 5. 3.75, 6. 3.—, kaše 6—7, ješprenja 6—8, ješprenjčka 10—13, otrobov 2—2.50, koruzne moke 3.50—4, pšeničnega zdroba 6.50, ajdove moke 8—9, ržene 5.—, q pšenice 340—350, rži 260—290, ječmena 240—260, ovsa 245—260, prosa 275—300, koruze 210—215, ajde 300—325, fižola 350—360, graha 400—600, leče 600.

q premoga 40—46, m³ trdih drv 160—180, mehkih 100, q sladkega sena 75—80, pol sladkega 60, kislega 50, slame 50.

Kg endivije 18—20, motovilca 15—20, radiča 10—20, zelja 3—4, rdečega zelja 4.50—6.50, kislega zelja 2.50—3, ohrovta 4, karfijol 8—10, kolerab —.75—1, špinače 15—16, graha 10—14, čebule 2—3, česna 15, krompirja 1.25—1.50, repe —.75—1, kisle repe 2—2.50, korenja —.75—75—4, peteršilja 12, zelenjave za juho 8.

Mestno nadzorstvo.

Človekoljubna darila Ivana Velkavrha

Včeraj smo poročali o smrti prijubljenega ljubljanskega meščana in bivšega občinskega svetnika g. Ivana Velkavrha. Našo sodbo o njegovem blagem srcu je najlepše potrdil sam s svojo oporoko, v kateri so med drugim nastopna dobrodelna darila:

Družbi sv. Cirila in Metoda	4000	Din
Glasbeni Matici	2000	»
Društvu za otroško varstvo in mladinsko oskrbo	4000	»
Za osepelce invalide na Poljaski cesti	4000	»
Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Pragi	2000	»
Društvu Radogoj v Ljubljani	2000	»
Dijaškemu podpornemu društvu «Domovina»	2000	»
Jugoslovenski Matici	2000	«
Dečjemu domu	4000	»
Za mestne uboge ljubljanske občine	4000	»

Kot star vojak se je spomnil tudi vojakov ter določil, naj se za vojaško godbo in vojaško četo, ki ga bo spremila k zadnjemu počitku izplača znesek 1500 » ki se naj na enake dele razdeli med godce in dotično vojaško četo od narednika dol'.

Slava plemenitemu narodnjaku!

Iz Celja.

—c **Anketa za regulacijo Savinje** se bo vršila v ponedeljek dne 15. marca ob 3. uri popoldne v sejni dvorani mestnega magistrata v Celju.

—c **Nočno lekarniško službo** opravlja ta teden lekarna »Pri Križu« na Cankarjevi cesti.

—c **Smrtna kosa.** V Lučah v Savinjski dolini, kjer je iskala zdravja, je umrla po dolgi težki bolezni gospa Tončka Wagnerjeva, roj. Frecetova, soproga uradnika na mestnem magistratu g. Wagnerja, v 21. letni starosti. Pogreb se bo vršil v nedeljo dopoldne v Lučah. Preostalim naše sožalje!

—c **Uradniška stavbna zadruga v Celju** ima svoj občni zbor v soboto 13. marca ob pol 8. zvečer v Narodnem domu.

—c **Občeslovansko obrtno društvo v** Celju je imelo v četrtek zvečer v Narodnem domu svoj redni občni zbor. Udeležilo se ga je lepo število društvenih članov. Občni zbor je vodil predsednik g. Rebek. Društveni funkcijonarji so podali svoja poročila, iz kateri je bilo razvidno živahno delovanje društva v minulem letu. Pri volitvah izvoljeni odbor daje garancijo, da bo društvo tudi v tekočem letu krepko delovalo in se razvijalo. Pri slučajnostih so se razpravljale razne važne stvari, tako o obrtniškem glasilu »Obrtnem Vestniku«, o slovesni proslavi obrtniškega praznika, kateri se bo praznoval na Jožefovo, dne 19. marca in drugih stvareh. Debata o raznih zadevah je bila zelo živahna. Lepo uspeli občni zbor je bil zaključen ob 23. uri.

Iz Maribora

—m **Koncert Ade Poljakove v Mariboru.** Ta svetovno znana pevka priredi dne 17. marca v mariborskem gledališču svoj koncertni večer, na kar opozarjamo že danes.

—m **Prešernova proslava v mariborskem gledališču** se vrši jutri, v nedeljo. Kakor v Ljubljani, nastopijo na tej akademiji tudi pri nas naši vodilni književniki, na čelu jim pesnik Oton Župančič. Ker je za ta prvovrstni kulturni dogodek velikansko zanimanje, se priporoča pravočasno rezerviranje sedežev.

—m **Koncert Drave v Mariboru.** Na koncertu dne 13. t. m. ob 20. v Götzovi dvorani v Mariboru se bo izvajal sledeči spored: E. Adamič: Lucipeter ban, O. Dev: So pa rožce u bartelnu žavovale, E. Adamič: Za njega vse pretrpi (moški zbori), P. Čajkovskij: Arija kneza Gremina iz opere »Jevgenij Onjegin«, I. Massenet: Arija Bonifacija I zopere »Jongleur de Notre Dame« (poje g. E. Rumpel), St. Premrl: Pojdimo spt, Starček roma na goro (ženska zbora), O. Dev: Oj, Indija, V Celovcu ljepo pavkajo, E. Adamič: Oženil se bom (moški zbori) in končno P. Hugolin Sattnerjeva: Jeftejeva prisega. Vsi zbori se izvajajo prvič v Mariboru. Vstopnice v predprodaji pri g. Zlati Brišnik v Mariboru.

Samo še danes prekrasni film s petjem

JAZ TE LJUBIM!

V glavnih vlogah: LIANE HAID in ALFONS FAYLAND!

JUTRI V NEDELJO kolosalna pustolovna veseloigra

1 MINUTO PRED 12. URO

v glavni vlogi sijajna filmska zvezda, dobro znani, predrzno smeli ljubljenec vse kino publike

Luciano Albertini

ki nam v tem kolosalnem filmu pokaže vse strani svoje velike umetnosti. — V ostalih vlogah samo znane krasotice kot: **VIVIAN GIBSON,** MARIA FOREZEN in **EVI EVA.**

Napeto zanimiva in vesela vsebina. — Imenitne scene. — Komični zapletljaji. — Izvrstna igra. — Fina režija. — Srečka v klobuku. — Klobuk prodan. — Srečka zadela milijon. — V lovu za klobukom. — Ves Pariz nosi iste klobuke kakršni je oni, v katerem je srečka. — Časopisi javljajo, da se milijonski dobitek mora dvigniti najpozneje prihodnje a dne 1 minuto pred 12 uro, sicer zapade v korist države . . . Smeh! Veselje! Napeto! Elegantno! Moderno! V Zagrebškem kinu Music Hall se je ta kolosalna veseloigra predvajala 12 dni pri razprodanih predstavah.

Predprodaja vstopnic od 10 — pol 1. Hitite, da ne zamudite!

ELITNI KINO MATICA vodilni kino v Ljubljani. Telefon Št. 124.

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

dne 28. februarja 1926.

		Razlika v primerih s stanjem dne 22. febr.
Aktiva:		
Kovinska podloga	447.6	+ 10.8
posojila	1.330.1	+ 22.7
račun za odkup kronskih novčanic	1.152.9	
račun začasne razmenjave	348.7	
državni dolgovi	2.966.3	
vrednost držvn. domen, zastavljenih za izdajanje novčanic	2.138.3	
saldo raznih računov	610.4	+ 4.6
Skupaj	8.994.6	
Pasiva:		
Od glavnice izplačano	28.5	
rezervni fond	7.4	
novčanice v obtoku	5.717.8	+ 74.3
državni račun začasne razmenjave	348.7	
državne terjatve po raznih računih	167.1	+ 67.7
razne obveznosti	509.7	+ 31.4
drž. terjatve za zastavljene domene	2.138.3	
ažijo za kupovanje zlata	76.7	
Supaj	8.994.6	

Položaj železne industrije

Svetovni trg železa je v znamenju neprestanega padanja cen. Dasi se drži produkcija v večini držav na razmeroma visoki stopinji, trpi železna industrija malone povsod ostro konkurenco na svetovnem trgu, ki je na cene tako pritisnila, da se obrat v večim slučajev komaj še rentira. Dokaz za to imamo v vedno večjem zanimanju za mednarodne pogodbe in carinske konvencije, pri katerih prevladujejo gospodarski momenti nad političnimi. Tako je bila sklenena nedavno pogodba med francoskimi, belgijskimi in luksemburškimi producenti surovega železa in določena cena 33 belgijskih frankov za 100 kg franko belgijska meja. Vrše se tudi pogajanja za pogodbe med zastopniki drugih panog železne industrije. Teh pogajanj se udeležujejo tudi zastopniki češkoslovaške, nemške, avstrijske in jugoslovenske železne industrije. Podlaga pogodb je medsebojna zaščita domačih tržišč in skupen nastop pri izvozni trgovini. Znatno so napredovala tudi pogajanja o ustanovitvi evropskega kartela producentov tračnic. Teh pogajanj se udeležujejo francoski, nemški, belgijski in luksemburški industrijalci. Upanje je, da se doseže sporazum tudi z Anglijo tako, da bo novi sindikat ustanovljen v predvojnem obsegu. Tudi producenti železnih cevi hočejo skleniti mednarodno pogodbo.

Na češkoslovaškem železnem trgu je položaj v splošnem stabilen. Ker je izvoz premajhen, so morala mnogo podjetja obrat omejiti. Spomladi, ko se začne gradbena sezona, si bo češkoslovaška industrija zopet opomogla. V Ameriki so izdelali v januarju 4,153.000 ton surovega železa proti 3,975.000 tonam v decembru 1925. Cene koksa še vedno padajo. Železarne so zelo dobro zaposlene, od valjanega materijala gre najbolje v promet pločevina. V Avstriji je prišlo končno do sporazuma med Alpsko montansko družbo in železno industrijo glede ureditve carine. V večnji slučajev se je carina znatno zvišala, samo pri surovem železu je ostala neizpremenjena. Zato pa dobi izvozna trgovina podporo v obliki izvoznih bonifikacij po nemškem vzorcu.

V Nemčiji je nastopila po prehodni živahnosti zopet labilnost, izražena v omejenem obratu in padanju cen. Produkcija surovega železa je padla v januarju na 689.463 ton proti 717.011 v decembru 1925. Valjanega materijala se je izdelalo v januarju 669.788 ton proti 683.434 v decembru 1925. Samo produkcija surovega jekla v januarju je bila nekoliko večja kakor v decembru. V januarju je znašala 790.971 ton, v decembru pa 764.643 ton. Bilance nemških podjetij so splošno nepovoljne. Bochumska jeklarna družba izkazuje 500.000 mark izgube, jeklarne in železarne v Gelsenkirchnu imajo več milijonov deficita. Kruppove tovarne so zopet omejile obrat in odpustile mnogo delavcev. Prihodnje tedne jih nameravajo odsloviti še 1200 do 1300. Pogajanja med koncernom Otto Wolf in sovjetsko vlado so se končala brezuspešno, ker sovjetska vlada ni hotela dati potrebnega jamstva, koncern se je pa upiral proti dolgoletnemu kreditu. Jeklena zveza se pogaja z državnimi železnicami za dobavo 400.000 ton tračnic. Iz Francije je dobila tvrdka van der Zypen & Charlier v Kölnu naročilo za 1500 vagonov za progo Pariz-Lyon - Mediterranée. Vagoni bodo stali 12 milijonov zlatih mark.

V Franciji povzroča labilnost valute tudi na železnem trgu nesigurnost. Dosedanje cene koksa (158.30 frankov za tono) se zvišajo v marcu na 169.30. Železarne so dobile velika naročila iz inozemstva. V januarju 1926 se je izvozilo iz Francije 185.940 ton polfabrikatov in 17.878 ton pločevine. Pogajanja za trgovinsko pogodbo z Nemčijo so toliko napredovala, da je bila sklenjena začasna pogodba na tri mesece, ki je stopila v veljavo 1. marca. Od izdelkov železne industrije se izvažajo samo poledelski stroji in še to v omejenem številu. Naravno, da so cene železa poskočile, ker frank neprestano pada in ker so se podražile tudi surovine, osobito koks.

V Belgiji je položaj železne industrije zadovoljiv. Podjetja v revirju Charleroi še ne obratujejo v polnem obsegu tako, da se njihova konkurenca ne čuti. Livarne so zaposlene dobro, povpraševanje po hematitu je veliko, posebno v inozemstvu. Tudi druge branže delajo dobre kupčije. Zelo uspešno deluje prodajni urad Societe Commerciale de Belgique, ki je bil ustanovljen lani.

Na Luksemburškem so razmere za železno industrijo tudi povoljne. H konsolidaciji je mnogo pripomoglo interesno zbližanje med družbami Burbach - Eich - Düdelingen in Terres - Rouges. Tovarne so dobro zaposlene. Večja naročila imajo iz Nemčije in Anglije. V Angliji je položaj na trgu surovega železa stalno živahen. Tudi po konstrukcijskem materialu je veliko povpraševanje. Produkcija surovega železa in jekla je poskočila v januarju od 503.400 na 535.500, surovega jekla pa od 606.800 na 635.700 ton. Od 469 visokih peči jih je bilo v januarju v obratu 144.

Na Poljskem se položaj železne industrije tudi po ustanovitvi sindikata ni zboljšal. Zvišanje cen je imelo za posledico, da je poskočil izvoz železa iz inozemstva, zlasti iz Češkoslovaške. Državna uprava še zdaj ni naročila 15.000 ton tračnic in 5000 ton železniškega materijala. Železna industrija je s to dobavo računala in zato se je položaj še bolj poslabšal.

V Jugoslaviji ni pričakovati, da bi si trgovina z železom spomladi opomogla. Trgovci so pri nakupu zelo oprezni, ker se boje rizika za slučaj, če bi cene padle. Madžarska konkurenca si na vse načine prizadeva, da bi obvladala jugoslovenski trg.

—g Pravi vzrok draginje. V spomenici, ki jo je poslala beogradska trgovska zbornica ministru za socijalno politiko, je med drugim rečeno: »Sedanje visoke cene blaga, ki ga naši trgovci prodajajo, niso visoke radi trgovskega zaslužka, temveč v prvi vrsti zato, ker so državne in druge dajatve ogromne in ker so režijski stroški zelo visoki. Prva in najvažnejša pot k pobijanju draginje bi bila ta, da se znižajo pretirano visoke dajatve. Pogoj je seveda znižanje državnega proračuna in varčevanje v državnih financah. Vsk drugi poizkus pobijanja draginje je zaman, poleg tega pa pomeni nevaren eksperiment, ki lahko osobito v sedanjem kritičnem času usodne posledice.«

—g Iz ministrstva za šume in rudnike. V rudarski generalni direkciji je izdelan načrt novega rudarskega zakona, ki je državi zelo potreben. Pripravlja se tudi zakon o gozdovih, s katerim se uredi vprašanje pogozdovanja. Ministrstvo izvaja komercijalizacijo vseh državnih premogokopov, ki dajejo dnevno 800 do 900 vagonov premoga. Od tega vzemo državne železnice dnevno samo 120 vagonov. 20 vagonov premoga dobavlja Trboveljska premogokopna družba, ostalo pa razna manjša privatna podjetja. V merodajnih krogih že davno naglašajo, da je treba prodajo premoga iz državnih rudnikov regulirati. V ministrstvu za šume in rudnike so že pripravljeni predlogi za komercijalizacijo državnih rudnikov.

—g Nova kemična tovarna. V Nišu so zgradili tovarno kemičnih izdelkov, ki bo izdelovala terpentin, kolofonijo, katran in ogljje. Letna kapaciteta nove tovarne znaša 20 vagonov kolofonije ,30 vagonov katrana in 10 vagonov terpentina.

—g Vinski trg v Dalmaciji. Zadnje čase so bile prodane samo manjše količine vina na Visu in na Kastelih. Večina kupljenega vina je šla preko Splita. Izvoz v inozemstvo je prenehal. V okolici Šibenika notirajo bela vina 600 — 650, črna 400—450 Din hl. Na Visu 350—375. Boljša vina so večinoma že razprodana. V celi Dalmaciji je na prodaj še okrog 200.000 hl vina.

—g Novi konkurzi v Beogradu. Konkurzni oddelek v Beogradu je otvoril konkurz nad podjetjem kavarnarja S. Mihajlovića in mizarskim podjetjem Dimitrije Marković & Co.

—g Protest Udruženja uvozničarjev. Udruženje uvozničarjev v Beogradu je poslalo prometnemu ministru spomenico, v kateri protestira, da v tarifnem odboru nima svojega zastopnika.

Moda

Trije pomladni modeli

Razpravljali smo že v dosedanjih člankih o načelih pomladne mode. Ravna linija je skoraj popolnoma izpodrinila zvončasto. Ohranila pa se je zahteva po čim večji enostavnosti in priprostosti. Koncesije, ki jih daje ravna linija stremljenju po razširjenju, se izražajo deloma v plisiranih krilih, deloma v gubah. Tako je volk sit in koza cela. Zunanji vtis je raven, obleka izgleda ozka, pliseji in gube pa omogočajo nogam, da lahko neovirano stopajo. Ti principi veljajo enako iz blaga kakor za obleke iz svile. Tudi glede barv vlada največja svoboda. modne firme pa priporočajo zlasti modro in črno.

Našivki so priprosti in decentni kakor obleke same. Okusni so beli ovratniki iz batista z malimi vezeninami na temnih oblekah. Na enak način so garnirani rokavi. Dekorativni so našivki iz umetnega usnja v pestrih barvah. Slejkoprej so v modi čipke kot okusne pomladne obleke in to največkrat v bledorumenkasti barvi. Samoumevno pa so tudi tu možne najrazličnejše varijacije in kombinacije.

Posebne razlage k našim slikam menda ni treba. Prva spada v skupino »bolero«, ki sploh igra v pomladni in poletni modi prav odlično vlogo. Delana je obleka lahko iz krep-dešina, iz ripsa ali pa tudi iz drugega podbnega blaga. Najlepše bo vsaj za začetek vplivala v temni barvi, ker bi bila v svetli malo preveč izzivajoča.

Drugi model priporočajo za starejše dame, ker naredi baje postavo višjo in vitkejšo. Najpripravnejše blago zanj je črn svileni rips. Pas je iz usnja in ima našite ali male torbice ali čope. Na enak način so garnirani rokavi in ovratnik.

Na tretji sliki vidimo plisirano obleko v žemperski obliki, ki je le v toliko prekinjena, da gre zadaj od ovratnika do dolnjega robu vrsta gumbov. Tudi na rokavu so plisirane manšete in mal okrasek iz čipk, kakršen je porabljen tudi na ovratniku. Ako je obleka narejena iz svetlega krepa, bo prav porabna tudi za poletje.

Paberki

Letošnja pomlad prinaša tudi v moško modo nekaj novih potez. Kratkim in ozkim hlačnicam je definitivno odzvonilo. Zdaj so zopet dolge do čevljev in od kolena navzdol za spoznanje razširjene, morda vpliv zvončaste linije v ženski modi. Iz Amerike propagirajo tudi bolj široke zavihane robove. Suknje in telovniki se zapirajo za spoznanje višje. Vedno bolj se uveljavljajo nizki čevlji, ki bodo vsaj v poletju popolnoma prevladali visoke.

Tudi ženski čevlji so samo nizki. Visoki so na ulici že kar izjema. Barve so dopustne vse mogoče, vedno pa so še priljubljeni in tudi moderni lakasti.

Najnovejša pariška novost je damski smoking, po kroju docela podoben moškemu, po blagu seveda različen. Baje je izredno eleganten in sijajno pristoja vitkim, drobnim telesom.

Spomladni ženski telovnik

Telovniki brez rokavov so se kot dopolnilo vrhnje obleke pojavili že jeseni in se med zimo zelo razširili. Še večjo priljubljenost jim obetajo za prvo pomlad, ker so i praktični i okusni. Sedaj jih nosijo ne samo iz pletenin, ampak tudi iz tkanin. Nosijo se večinoma preko bluz, le izjemoma preko plaščne obleke. Običajno so izgotovljeni v pestrih živih barvah. Najnovejši pojav v modi brezrokavnih telovnikov so telovniki iz črnega tafta z belimi vzorci ali belimi vložki. V zvezi s plisiranim krilcem iz krepdešina in z belo bluzo narede prav ljubek in mladosten vtis.

Pastilni vzorci

Takozvane pastilne vzorce propagirajo za pomladne in poletne obleke zlasti berlinski saloni. Ponujajo jih i v krepdešinu i v žoržetu i v gazu. Izdelani so seveda v vseh modnih barvah in nudijo prav bogato izbiro.

Zmagoslavje kepa

Že svoj čas smo v enem naših modnih poročil omenili, da je pomladna moda med drugimi novostmi prinesla zlasti to, da je odprla kepu pot na ulico in da ga morejo ženske nositi sedaj ob vsakem času in ob vsakem vremenu, dočim je bil prej več ali manj samo dopolnilo večerne obleke. Kep je bil še v prošli zimi luksus, ki si ga solidna dama že z ozirom na ljubeznjive jezike svojih prijateljic ni upala privoščiti. Sedaj postaja kep vsakdanje oblačilo, v katerem se bo mirno pokazala tudi priprosta uradniška soproga. Kep bo prinesel v pouličnо sliko popolnoma novo noto.

Seveda novi kep ne bo več tako pretirano eleganten, skoraj izzivajoč, kakor je bil dosedanji. Ne bo iz svile, ampak iz blaga; priporočalo zlasti rips, kaša in različne sportne tkanine. Gotovo se bodo pojavili tudi kepi iz impregniranega blaga.

Modne firme propagirajo zaenkrat dva tipa: dolgi samostojni kep in kep, združen s plaščem. Prvi pride predvsem v poštev za vitke in visoke dame, drugi za manjše in močnežše, katerim bi dolgi okrogli kep ne prijal baš posebno. Kakor za vse druge obleke, velja tudi za kep pravilo enostavnosti in priprostosti. Lahko je okrašen, a ne

---

Anatola Kamenski:

Dostojna hiša

(Iz zbirke »Moj harem«.)

Če je kdo v splošni dvorani preglasno govoril, če je izgovoril nedostojno ali osorno besedo, se je takoj pojavila iz sosedne sobe oskrbnica Elizabeta Robertovna in stopila k nadležnemu gostu, rekoč:

Vljudno vas prosim, da se vedete dostojno. K nam zahajajo samo solidni moški. Najbrž ste se zmotili: prišli ste v dostojno, ne pa v javno hišo.

Strogi ton njenega glasu, gladka temno rjava obleka, zlat ščipalnik na strogem, popolnoma inteligentnem obrazu, vse to je napravilo na gosta magičen vtis. Elizabeta Robertovna je bila do lasu podobna predstojnici penzijonata pod najstrožjim režimom. Gost je takoj utihnil in po tretjem ali četrtem posetu je bil že stalen, to je vse časti vreden posetnik, ne da bi sam vedel, kdaj in kako se je to zgodilo. In ko je postal vse časti vreden, si je na vse načine prizadeval, da bi ne motil tiste dostojne atmosfere, ki je vladala povsod, od predsobe do hodnika, kjer se je izgubljala v mraku vrsta belih vrat.

V predsobi ni bilo tistega tradicijonelnega in do skrajnosti zoprnega okenca. Goste je sprejemal na pragu prileten in vedno molčeč vratar Friedrich v solidni livreji. Ko je z njegovo pomočjo general, uradnik ali študent slekel suknjo, ga je vratar prijazno povabil v napol razsvetljeno dvorano, od koder se je lesketal parket in pozlačeni stoli. V dvorani ni bilo nobenih krčečih barv. Skromne frizure in obleke devojk so tvorile neko čudno, dražečo iluzijo dovoljene prepovedi in pravljičnih sanj, v katerih je vse dovoljeno, vse dostojno, obenem pa hoče biti tajno to, kar je v resnici javno. In zato ni čuda, da so imenovali ljudje bivše gojenke penzijonatov, ženskih gimnazij in konservatorijev, ki so tvorile dobro polovico »dostojne hiše«, po domače »nune«.

V salonih in na hodniku so bile nedostojne besede, psovke in neumestne šale strogo prepovedane. Nihče se ni smel preglasno smejati. Oskrbnica je prepovedala tudi vse nedostojne plese. Izmed pijač je bil priznan samo šampanjec, draga vina in likerji. Pijanim gostom je bil vstop sploh prepovedan. V hiši sami je bilo dovoljeno piti samo do gotove meje, ki so jo nazivali posetniki »psihološka meja«. V spornih slučajih je imela odločilno besedo oskrbnica Elizabeta Robertovna, ki je znala z enim pogledom skozi zlata očala pomiriti razburjene duhove.

Drugi strogi predpisi so bili malone odveč, ker so gosti sami pazili na red in drug na drugega. In tako je bilo življenje v tej hiši polno neke posebne privlačnosti in opojnosti, neke nevidne sile, ki je mamila človeka v daljno perspektivo hodnika z belimi vrati.

Vse časti vredni, t. j. stalni posetniki so bili mnogi: priletni uradniki, odvetniki, inženjerji in mladina — gardni častniki, mornarji in dijaki. Posebno v časteh pa so bili samo štirje: načelnik oddelka v nekem ministrstvu Ebermann, književnik Vladimirov, zdravnik Dubjago in arhitekt Vlasov. Ti so bili domači. Prihajali so pogosto, imeli so kredit in znane so jim bile celo mnoge »domače« tajne. Včasih se je pripetilo, da so prišli podnevi. Obedovali so z devojkami za skupno mizo ter jim prinašali slaščic in drugih daril.

Največkrat sta zahajala v to dostojno hišo književnika Vladimirov — mladenič srednje postave in izrazitega, odkritega ruskega obraza, ter zdravnik Dubjago — prileten mož visoke postave in majhnih oči, ki so mežikale vedno nad očali. Prihajala sta navadno skupno pozno v noč, ko so bile že vse restavracije zaprte. V predsobi sta slekla suknje in stopila v dvorano. Vladimirov je bil nagnjen vedno naprej, kakor da ga na tleh nekaj zelo zanima. Dubjago je stopal pokonci in gledal strogo mimo očal.

Književnik si je najprej ogledal dvorano in mimogrede pozdravil devojke. In vedno je nekaj mrmral, kakor da mu besede slučajno uhajajo iz ust.

— Imenitno . . . tako, tako . . . dobro. Slog je brezhiben. Stoli, klavir, nobenih cunj in nobenih banalnih trikov. Lestenec odseva na parketu kakor v vodi. Kar nadaljujte, gospodična Roza. Nič se ne bom čudil, če zaigrate prihodnjič na tem klavirju »Requiem« in če bo lestenc zastrt s črnim pajčolanom. »Dostojna hiša in Mozartov Requiem — bogme, ta pa res ni slaba.

Zdravnik Dubjago je imel čudno navado, da je Vladimirovu vedno ugovarjal. Govoril je nekam tiho, z užaljenim glasom štiriletnega otroka:

— Seveda, jaz nisem književnik in morda ničesar ne razumem, toda resnici na ljubo moram povedati, da brbljaš neumnosti.

— Kaj pa razumeš ti, stara opica, — je zabrusil Vladimirov zdravniku. Toda Dubjago se ni dal motiti. Po svoji stari navadi je moral pripraviti književnika do tega, da sta se začela prepirati. In Vladimirov je nalašč vedno bolj pomilujoče trepljal zdravnika po rami ter odgovarjal tako, kakor bi ga sploh ne videl. Zdravnik se je pa razburjal in glas mu je bil vedno bolj užaljen.

V prepiru sta odšla prijatelja v separatno sobo in pila kavo z likerji, ki jo je serviral lakaj Timofej. Pogosto sta se jima pridružila tudi druga dva prijatelja dostojne hiše — načelnik oddelka Ebermann — samozavesten mož visoke, krepke postave, in arhitekt Vlasov z obritim igralskim obrazom.

Ebermann in Dubjago sta molče kadila cigarete in srkala počasi liker. Vlasov pa je silil v Vladimirova ter ga gladil po kolenu, češ:

— Dragi moj, ali veste, da ste talent. Visoko cenim literaturo. Veste, tudi jaz sem zlagal pesmice, zdaj moram pa graditi raznim mogotcem palače. Bog mi je priča, da bi vrgel vso to grdobijo k vragu, če bi ne imel rodbine. Čujte, — je nadaljeval arhitekt, — tisočak imam na razpolago. Dokler ga še nisem zapil tu, bi vas prosil, da mi pomagate storiti z njim dobro delo. Dal bi ga recimo študentom, ki hodijo pridno k predavanjem.

— Oprostite, to je pa res naivno, — je pripomnil načelnik oddelka.

— Prav pravite, — je pritrdil Vlasov žalostno. — Saj nisem hotel reči tako. In vi me seveda prezirate, kaj ne? Ej, Timofej, prinesi štiri steklenice, saj veš, mojega hladnega in pokliči devojke, posebno gospodično Rozo če je prosta.

Timofej je prinesel šampanjca, potem so prišle devojke v skromnih, gladkih oblekah in če so bile proste Roza, Valerija in Zina, so sestavili poseben »šopek razpoloženja«, kakor je trdil Vladimirov. Roza, ki jo je zanesla usoda v dostojno hišo naravnost iz konservatorija, je sedla h klavirju in čar »Pesmi brez besed« se je razlil po sobi. Vsi so sedeli molče in nepremično. Samo arhitekt Vlasov si je tu pa tam obrisal solzo in zdravnik Dubjago je včasih zastopical po sobi.

Štiri steklenice šampanjca so bile prazne in klavir je utihnil. Timofej je prinesel še štiri in kmalu so se jeziki razvezali. Elizaveta Robertovna je že slutila, da se bliža »psihološki« moment in zato je vedno večkrat nastavljala svoje strogo uho na vrata.

Največ je govoril arhitekt.

— Gospoda! — je vzkliknil in napravil s čašo krog, — pijmo in nazdravimo nečemu idealnemu, vzvišenemu. Kaj ne da smo vsi zelo plemeniti in da nimamo

preveč in ne izzivajoče. Priporočajo usnje v raznih decentnih barvah ali razno karirasto blago.

Prinašamo danes tri vzorce. Prvi na levi je priprost, a okusen model, ki se bo gotovo rešil tudi v poletno modo, ker bo tvoril zlasti važno dopolnilo potne toalete. Osnovna linija je ravna in le spodaj na obeh straneh so male koncesije zvončasti devizi. Šivi so pokriti z našivki iz usnja v barvi blaga; iz enakega usnja je tudi ovratnik. Sredino hrbta markira vrsta gumbov.

Srednja slika kaže kepni plašč, priporočljiv, kakor omenjeno, zlasti za močnejše dame. Plašč sam je podoben moškemu paletoju, kep pa je pritrjen pod ovratnikom in na plaščevih rokavih. Najpripravnejše za kepni plašč je dvostransko (double) blago, ki vpliva prav efektno. Ako se nosi plašč tako, da je vidna tudi spodnja barva, si lahko lastnica kepnega plašča privošči izpremembo, da kep obrne in dobi tako zlasti za spomladne dni prav zanimivo ogrinjalo.

Na zadnji sliki vidimo komplet s kepom, popolnoma nova kombinacija, kateri pa obetajo veliko priljubljenost. Krilo je plisirano, obleka in kep pa garniran z ozkimi robovi v kontrastirajoči barvi. K vsem oblekam s kepi priporočajo male visoke klobuke.

To in ono

Črna maša

V Varšavi je začel nedavno izhajati nov tednik »To-To«. Nova publikacija je nekaj čisto posebnega. Poljska kaj takega doslej še ni imela. Vsaka številka obsega nad 50 malih risb in slik, ki jih komentirajo razni fantastični članki, kriminalistične novele, opisi najnovejših tehničnih izumov, raznih magičnih in alkimičnih zagonetk, bombastičnih vesti o radiju, kinu, modi in sportu. »To-to« je namenjen dijakom, profesorjem, delavcem in tovarnarjem, vnukinjam in babicam, ženskam in moškim. Urednik je eden izmed najbolj tipičnih zastopnikov mlade literarne generacije na Poljskem, lirični pesnik Julijan Tuwim, ki je ponos modernistične skupine takozvanih Skamandrovcev. Mož je izredno spreten, podjeten in iznajdljiv. V njegovi skromni knjižnici, ki jo je skrbno sestavil in zbiral po celi Evropi, je zdaj nad 1000 knjig in brošur o alkimiji, srednjeveških balzamih, strupenih kačah, strupih, čarovnikih itd. V zadnjem času zbira Tuwim knjige o podganah. Ima jih že lepo število v najrazličnejših evropskih in azijskih jezikih. Pesnik, ki morja ne ljubi, gor se pa boji je začel zdaj izdajati svoj cikl »satanskih črtic«. Prva številka te zbirke nosi naslov »Črna maša«.

Črna maša, ki je najzagonetnejši pojav v zakulisnem življenju človeštva, izvira po Tuwimovem mnenju iz l. 1000, ko je zadela vso Evropo katastrofalna lakota. Ljudje so jedli korenine in drevesno skorjo, pozneje mrliče in naposled celo žive ljudi. V Evropi se je obnovilo takrat ljudožrstvo — piše Tuwim. Strašna lakota je razsajala po Evropi tri leta, ki so se zdela ljudem cela večnost. Za lakoto je prišla nič manj nevarna kolera. Zdelo se je, da meče angel smrti na nesrečno človeštvo zastrupljene puščice. Pojavili so se krivi preroki, ki so napovedovali konec sveta. Ljudje so videli fantastične vizije. In ko so izgubili vero v boga, so se obrnili k satanu. Ustanavljali so tako zvane »sabate«, ki so predstavljali hram besov. Nastala je krivoverska, peklenska maša, črna satanova maša.

Črno mašo so opravljali tajno v strogo zaupnih družbah, izrazito krivoverskih in moralno pokvarjenih. Ta obred se je baje ohranil do najnovejšega časa. Toda dandanašnji, ko človeštvo ni več tako lahkoverno, je tudi črna maša izgubila svoj prvotni pomen. Sčasoma se je njen demonski značaj omilil tako, da je ostala samo še prastara čustvenost, razuzdanost in nezdrava histerika. Tajnost tega srednjeveškega ostanka se imenuje misticizem »á rebours«. Nekateri opazovalci domnevajo, da je bil ta obred prvotno v zvezi z rehabilitacijo Eve, ki je kot ženska prvič grešila. Žensko so smatrali v srednjem veku sploh za povzročiteljico vsega zla. V obredih črne maše je igrala ženska glavno vlogo. Srednji vek jo je postavil kot satanovo orodje pred oltar.

Prva razprava o teh obredih datira iz l. 1440. Spisal jo je nemški menih Nider pod naslovom »Formicarius«. Poznejši pristaši tega kulta, kakor Bartolomeo de Spina, Castro in Sprenger so Niderja samo posnemali. Drugi zopet so posnemali nje. Iz teh virov si lahko ustvarimo približno sliko o črni maši.

Pri črni maši ni nobenih svetinj ali cerkve. Obred se vrši pod milim nebom. Največkrat so si izbrali satanovi verniki kako zapuščeno dolino ali divjo sotesko v gorovju. Vsi udeleženci, občinstvo in tisti, ki opravljajo obrede, so med seboj pomešani. Najprej nastopi ženska, ki ima na glavi venec iz magične rastline. Ona se javno odreče Kristusu in poziva na pomoč hudiče. Navzoči verniki poljubljajo satanov kip. Prvi del obreda se konča s skupnim plesom. Drugi del je bil posvečen zaklinjanju groma in zaobljubam duš satanu. V starejših časih se je udeleževalo črnih maš samo priprosto ljudstvo. Šele pozneje so začeli prihajati tudi plemiči in drugi višji krogi, zlasti dame, ki so jih mikale divje orgije v prosti naravi. Sčasoma so postale črne maše torišče skrajne razuzdanosti in orgij, o katerih moderno človeštvo nima niti pojma.

V arhivu francoskega mistika Eugena Vintrasa je mnogo dokumentov o delovanju tajne satanske družbe. Najlepše je popisal te orgije znameniti romanopisec K. Huymans v svojem krasnem delu »La-Bas«. Tudi publicist S. Basset opisuje orgije, ki jih je videl še l. 1899 v nekem francoskem mestu.

Podpirajte
podporno društvo slepih

na duši ničesar slabega, zlobnega, kar bi nas moglo ločiti? Mile devojke in vi, dragi moji prajitelji! Bodite prepričani — dovolite mi govoriti odkrito, — da preživljam tu, v tej sobi, najlepše trenotke svojega življenja. Zdravnik! Vi ste — resen, principijelen mož. Nu, pa povejte čisto odkrito, da-li čutite kako zadrego, nu, recimo da se oglaša vest, ka-li in tako dalje. Samo odkritosrčni bodite...

— Prav za prav — je odgovoril Dubjago, — seveda, z ene strani...

— Neumnost! — ga je prekinil književnik, — nobenega »prav za prav«! Vse je dobro, prekrasno, imenitno, in vrag vzemi modrovanje! Preseda mi. Le ozrite se in povejte, da-li vidite kaj grdega, ostudnega ali sploh nekaj, kar bi motilo perspektivo. Veseli, zdravi ljudje, lepi gobčki... Gospodična Roza, dovolite mi poljub, kar tako, mimogrede... In dovolj. Pika. Dalje prihodnjič.

— Cenjena gospoda! — je jecljal Vlasov: — ne samo to hočem reči, temveč podčrtati hočem poseben pomen naših sestankov. Vem, da v bistvu ne ravnamo prav, in seveda, razni socijalni pomisleki, in ta hiša, te-le devojke.. Sploh mda, boriti se je treba itd.... Kaj Kaj sem že hotel reči...

— Beži no, arhitekt, saj si se že dovolj zagovoril, — je kričal Vladimirov. — Ozri se raje in poglej, kako te Zina kar požira z očmi!

Povabili so še četrto devojko. Timofej je v naglici odmašil še štiri steklenice šampanjca, prinesel slaščic in sadja. Nato je odšel in zaklenil vrata. Po kabinetu se je valil v gostih oblakih cigaretni dim, in v teh oblakih so bili pijani moški in ženski obrazi kakor prikazni..

Orgije pod zemljo

V Rumuniji so odkrili tajno sekto. — Člani sekte so živeli po več let pod zemljo.

K prefektu besarabijskega okraja Orhei so prihajali zadnje čase neprestano ljudje, ki so pripovedovali zelo čudne reči. V vasi Parjolten so slišali vaščani opetovano neko čudno mrmranje in tiho petje pod zemljo. Prefekt prvotno ni hotel verjeti tem govoricam, ker so ga pa ljudje le nadlegovali, je naposled odredil preiskavo. Vse prizadevanje, najti povzročitelje tega mrmranja, je bilo zaman. Povabljeni so bili celo geologi iz Bukarešte, da ugotove, zakaj je začela zemlja naenkrat godrnjati, pa tudi to ni nič pomagalo.

Te dni se je vračal neki kmet dotične vasi s polja in je zaslišal v zemlji čudne glasove. Hitro je javil zadevo uradom in na prefektovo povelje so preiskali vse hiše. Pri preiskavi v neki krčmi so naleteli na tajna vrata, ki so vodila v pod zemlje. Z bakljami so odšli skozi ta vrata in prišli po rovu v podzemni brlog. Nudil se jim je grozen prizor. Brlog je bil poln golih moških in žensk. Poznalo se jim je, da že več let niso videli dnevne svetlobe. — Prefekt je takoj odredil strogo preiskavo, ki je spravila na dan senzacijonalne podrobnosti.

Tekom preiskave so ugotovili, da je živela pod zemljo tajna verska sekta. Ustanovil jo je neki ruski svečenik, ki je učil, da je človeško telo najkrasnejši božji stvor in zato morajo hoditi ljudje goli. Po njegovem mnenju stori človek Bogu dopadljivo delo, če ne brzda svojega spolnega nagona. Iz izpovedi zajetih blaznežev sklepajo, da je pripadal tej sekti razuzdancev nekoč tudi zloglasni ruski prorok Rasputin. Baje je potem tud v Petrogradu prirejal take mistične orgije, ki so se jih udeleževale vse ruske velike kneginje s carico na čelu.

Vse v Parjoltnu zajete pripadnike te nemoralne sekte, okrog 50 po številu, so za enkrat internirali. Od poteka nadaljne preiskave bo odvisno, ali jih bodo poslali v blaznice in bolnice ali pa v zapore.

Amazonke na Kitajskem

Ekspedicija, ki jo je poslalo na Kitajsko ameriško geografsko društvo je našla državo Amazonk, v kateri vladajo žene neomejeno nad možmi svojega plemena. Prebivalci te čudne državice so mongolskega porekla. Imenujejo se «To»Runi» in žive že od pamtiveka v malo znanem delu zapadne Kitajske blizu izvira Rumene reke. Ženske imajo pri njih odločilno besedo. Moške drže na uzdi ne le s svojo lepoto in mladostjo, temveč tudi na podlagi prastarega materinskega prava, ki daje najstarejšim ženskam največje pravice. Žene imajo pravico vzeti si več moških, ki morajo zanje delati. Zakoni se sklepajo za določeno dobo in ko ta čas poteče, se zakoni zopet mirno razidejo.

Za otročkovega očeta velja oni moški, ki ga kot takega označi mati. Moški nima pravice protestirati. Ostale materine može kličejo otroci za strice. Rodbinskih imen, odnosno priimkov to pleme sploh ne pozna. O deci se govori samo kot o hčerkah ali sinovih dotične matere. Moški in ženske kade neko rastlino, podobno tobaku. Namesto denarja imajo za plačilno sredstvo čaj, ki ga sprešajo in napravijo iz njega majhne ploščice.

Ameriške zanimivosti

Sovraštvo do črncev. — Število avtomobilov v Ameriki. — V Clevelandu hočejo piva. — Tragično smrt sina izvedela po radiju. — Drugi dogodki.

Sovraštvo Američanov proti črncem je nepopisno. Nobeno pleme ni Američanu tako osovraženo kot črnec in dasi ima isti vživali kot ameriški državljan iste pravice kot beli človek, jih vendar ne. To se opaža v vsem javnem in zasebnem življenju. Črnci ne pridejo nikdar v državno službo in so le redki slučaji, da je bil tak kandidat sprejet za mesto, za katero je prosil. Gorje črncu, ki je zagrešil večji zločin, predvsem pa gorje črncu, ki je napadel belo dekle. V takem slučaju navali razburjena masa belokožcev na pohotnega črnca ter ga linča. Kljub temu, da ameriške oblasti strogo nastopajo proti linčanju, se še vedno vsako leto dogaja dovolj takih slučajev. Sličen slučaj se je nedavno primeril v mestecu Georgetown, država Delaware. Porotniki so spoznali črnca Henrija Butlerja krivega, da je zlorabil 10 letno Eleonoro Steinmetz. Butler je bil obsojen na smrt na vešalih. Justifikacija nad njim je bila izvršena že pretekli teden.

Tekom sodne obravnave so se vršili pred sodnijskim poslopjem burni izgredi. Zbralo se je okoli 2 tisoč ljudi, ki so nameravali vdreti na sodišče ter črnca linčati. Oblasti so bile na to že pripravljene. Ko je razburjena masa pretrgala na več mestih žično ograjo, je vojaštvo iz gornjega nadstropja vrglo med občinstvo 30 solznih bomb. Učinek je bil nepričakovan. Ljudje so se razkropili na vse strani, nekaj oseb pa je bilo v gneči lahko poškodovanih. Množica pa ni mirovala. Skušala je znova navaliti. Vojaštvo pa je namerilo strojne puške, nakar se je ljudstvo razpršilo. Popreje pa so podivjane ženske zagrozile, da zažgo sodno palačo, ako do polnoči sodišče ne izroči Butlerja.

Glasom uradne statistike, ki je bila izdana v Washingtonu je bilo na vsem svetu dne 1. januarja t. l. 25 milijonov 973.928 avtomobilov. Tekom enega leta je naraslo število za 3,273.000 avtomobilov. Največ vozil imajo Zedinjene države, in sicer 19,999.436. Na vsako četrto osebo pride približno en avto, nato sledi Anglija z 1.474.573, Francija z 855.000, Kanada s 727.594, Nemčija s 539.830, Italija s 184.700 avtomobili itd. Najmanjše zanimanje za avtomobile vlada v Tibetu, kajti tam so dosedaj našteli samo eno motorno kolo. Tudi rekord!

Občinski svet v Clevelandu je dne 17. februarja s 16 proti 8 glasovi sprejel resolucijo, v kateri zahtevajo mestni očetje v imenu vsega prebivalstva od kongresa, da modificira Volsteadovo postavo glede prodajanja piva in lahkih vin. V Clevelandu v Patersonu, država Newyork, se je dne 18. februarja primeril čuden slučaj. Gospa Frančiška Ulrich je sedela zvečer doma pri radio aparatu ter poslušala koncertni program, ko je radio-poročevalec nenadoma poslal vest, da so se v gostilni v French Hillu stepli ter da je bil državni stražnik Frank Ulrich, ki je interveniral, v borbi ubit. Starka se je od žalosti in srčne bolesti onesvestila na svojem stolu. Kasneje so ugotovili, da je bil policist res ubit in sicer so ga zadele tri krogle. Z nesrečno starko sočustvuje vse prebivalstvo.

Letošnjo zimo so v Newyorku padle ogromne mase snega. Mestna občina je plačala dosedaj za odkidanje snega 5 milijonov dolarjev, zdi se pa, da bo ta vsota celo narastla na 10 milijonov dolarjev, ker zadnje čase zopet poročajo o silnih neurjih ter snežnih zametih v Ameriki.

V kraju Fresno, Kalifornija, je bila nedavno ubita kača-klopotača z dvema glavama. Kačo so oddali v državni muzej, ker je pč velika rariteta med živalmi.

Naš ponos je zavest, 48-T
da presegajo izdelki naše industrije tuje izdelke. — Posebno se to opaža pri „MIRIM“ čokoladi in bonbonih, ki prav uspešno izpodrivajo inozemsko blago.

Najbogatejša ženska Evrope umrla

V slikovito ležeči vili v Monte Carlu je umrla v ponedeljek starejša dama, o kateri v Monte Carlu ni nihče vedel, da je najbogatejša ženska Evrope. Lady Zaharova, soproga angleškega milijonarja, je živela ves čas po poroki v Monte Carlu v svoji krasni vili. Tu je imela cel muzej. Najlepše in najdražje slike, kar jih je bilo zadnjih 20 let v Parizu, Londonu n Newyorku na javni dražbi, so romale v njeno vilo. V celi vrsti steklenih omar je imela bogato zbirko raznih porcelanastih predmetov in minijatur, ki so predstavljale ogromno vrednost. Posebno bogato je bila zastopana v njeni zbirki španska umetnost. Zaharova je bila rojena Španka in šele v drugem zakonu je postala angleška državljanka. V mladosti je slovela po svoji izredni lepoti. Madridska družba jo je poznala kot eno prvih krasotic. Imela je več ljubavnih razmerij predno se je odločila za zakonski jarem. 23. avgusta 1924 je presenetila ves London in Madrid vest, da se je poročila z milijonarjem Zaharovom. Srečni ženin je bil star takrat 74 let.

Od tistega časa je živela Zaharova v družbi najboljših prijateljev stalno v Monte Carlu. Le redko je spremljala svojega soproga v London. Premoženje njenega moža cenijo približno na 30 milijonov angleških funtov. Zaharov je selfmademan, ki si je znal pomagati iz največje bede do ogromnega bogastva. Mož je rojen Grk. Svojo mladost je preživel v najbednejšem okraju Carigrada. Bil je kolporter in gasilec. Kako je dosegel svojo slavo in bogastvo, še danes ni znano. O njegovi karijeri so bile izdane cele knjige. Za svojo zagonetno usodo je dobil v Londonu primek The mysteryman of City. Po dolgih potovanjih po Japonski in Kitajski je prispel Basil Zaharov v Meksiko, kjer je dobavljal vojaško orožje. Konjunktura je bila zelo ugodna, zakaj srednjeameriške države so se borile za neodvisnost in orožje jim je bilo zelo dobrodošlo. Zaharov je to priliko porabil in začetkom tega stoletja je bil že glavni delničar velike angleške tovarne za orožje. Največji uspeh je pa imel med svetovno vojno. Ruska armada je kupovala orožje samo pri dotični angleški tovarni, ker je Zaharov podkupil visoke ruske oficirje. Nedavno se je 76letni starec umaknil v privatno življenje.

Drama ali veseloigra?

Dunajska »Neue Freie Presse« se je obrnila na ravnatelja dunajskih filmskih tvrdk s prošnjo, da ji sporočijo svoje mnenje, kaj bolj ugaja kinopubliki, ali žaloigra ali veseloigra. Ravnatelji odgovarjajo neodločno. Soglasno poudarjajo, da je mnogo težje sestaviti dobro filmsko komedijo kakor dramo. Ako je komedija res prvovrstna, potem tudi potegne, drama je lahko i tehnično i vsebinsko sabše kvalitete, pa ne propade. Najbolj pa ugajajo publiki kombinacije obeh. Napeta dejanja s primerno primesjo sentimentalnosti in melanholije in veliko dozo humorja. Brez teh začimb tudi umetniško najboljše delo ne prodre. Dobro se obnesejo kratke burke kot uvod ali zaključek drugega programa. Ako izpolni burka cel večer, blagajnki navadno niso zadovoljni. Najboljši za blagajno so filmi, pri katerih se ljudje jočejo in smejejo.

Vzemite preizkušeni lek za čiščenje
Hunyadi János
naravna gorka voda
je poznana kot tak lek že 60 let
26-T

Drobiž iz slovanskega sveta

Kulturno zbližanje med Poljaki in Čehoslovaki. — Iz ruskega gospodarskega življenja. — Poljsko-ruski stiki. — Ukrajinska »Prosvita«.

Rožičkov »Casanova« je dosegel v Bratislavi velik uspeh S to opero nadaljujejo pokret, ki izhaja tako s poljske, kakor s čehoslovaške strani in ki stremi za kulturnim zbližanjem obeh narodov. »Casanova« je komična opera velike umetniške vrednosti. Rožički komponira v modernem žargonu z nespornimi talenti. Premijeri v Bratislav ije prisostvoval skladatelj sam. Listi hvalijo vsebino in glasbo te poljske moderne opere. »Casanovo« vprizore v kratkem tudi na Dunaju

•

13. februarja se je vršila v zunanjem ministrstvu v Varšavi konferenca nad 200 predstavnikov umetniškega in znanstvenega sveta, na kateri so razpravljali o ustanovitvi društva za propagando poljske umetnosti v inostranstvu. Sam ministrski predsednik Skšinski je v uvodnem govoru povdaril potrebo pa tudi važnost propagande poljske umetnosti in kulture v inostranstvu v svrho pojačanja poljske države in naroda Za njim je govoril direktor oddelka za tisk minister Stanislav Grabovski. Za častnega predsednika je bil izvoljen Aleksander Skšinski, za predsednika pa opolnomočeni minister Jožef Targovski.

•

Sovjetski komisarijat za trgovino je sklenil, da priredi prihodnje leto stalne ruske trgovinske razstave v Berlinu, na Dunaju, v Parizu, Milanu, Londonu Kodanju, Štokholmu, Carigradu, Atenah, Tokiju itd. Razstave bodo služile v informacijo inostranstva glede ruskih trgovinskih metod, kakor tudi za podlago sklepanja trgovinskih poslov z Rusijo.

•

Položaj delavstva na Poljskem postaja z vsakim dnem slabejši. Brezposelnost je objela nad 50% celokupega poljskega delavstva, kar pomeni že katastrofalno brezposelnost. Pa tudi ostalo delavstvo ni zaposleno celi dan in so mu plače, kakor delovni čas znatno restringirani. Poljsko časopisje se intenzivno bavi s tem perečim socijalnim vprašanjem in nasvetuje razne pripomočke. Listi naglašajo, da ne pomaga nobeno drugo sredstvo, kakor delo in ustvarjanje produkcijskega kapitala.

V ruskem gospodarskem življenju zavzemajo takozv. industrijski strokovnjaki in tehnični inženerji posebno vlogo. Sovjetske oblasti so jih postavile na vsa važnejša industrijska mesta in jim prepustile vodstvo v tehničnem in komercijalnem oziru. Ta polnomoč je izzvala nezadovoljnost med ruskim komunističnim delavstvom, ki bi hotelo igrati nekontrolirano vlogo za prvih časov ruske komunistične revolucije, ko je kratkomalo odstranilo strokovnjake ter s svojim neznanjem skoro upropastilo rusko industrijo. Položaj teh strokovnjakov je bil pred leti sila slab, ker je obični delavec prejemal mnogo večje plače, kakor pa »buržujski« specijalist. Danes je položaj popolnoma izpremenjen. Specijalistovo delo uvažujejo sovjetske oblasti v polni meri. Strokovnjaki prejemajo razmeroma visoke plače in časopisje poroča o specijalistih z vso spoštljivostjo. Prej je javnost imenovala specijaliste z zasmehovalno krilatico specijev, danes jih že imenuje pri polnem imenu specijalistov.

•

V zadnjem času piše poljsko kakor sovjetsko časopisje veliko o potrebi gospodarskega zbližanja med Rusijo in Poljsko. V Varšavi je že bila ustanovljena prva sovjetska trgovinska zbornica, v Rusiji pa že obstajata dve veliki ruskopoljski trgovinski družbi za izmenjavo gospodarskih predmetov. Vršila se je tudi že posebna konferenca med obojestranskimi strokovnjaki, pri čemur so Poljaki povdarjali, da bi mogla Rusija ostati široko ekspanzijsko polje za poljske intelektualce, ker je znano, da razpolagajo Poljaki z zelo dobrim tehničnim naraščajem, ki je že pred vojno vodil razne ruske industrije in znatno doprinesel k industrijski obnovi Rusije.

•

Najmočnejša rusinska prosvetna organizacija je »Prosvita«, ustanovljena l. 1868 v Lvovu. Sprva je bila strogo književna institucija kakor nekdaj Slovenska Matica, kasneje pa je svoj delokrog znatno razširila. Prirejala je ljudska predavanja in gledališke predstave, vodila analfabetske kurze, izdajala šolske knjige, ustanavljala knjižnice itd. Med vojno je morala z delom seveda prenehati, a ga je potem takoj obnovila in dosegla zdaj že zopet predvojno višino. Izdaja literarno in poučno ljudsko revijo »Narodna Prosvita«.

POZOR!

Opozarjate se, da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)
„ključ“
traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in prepričajte se. — Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene

Barve, matrice in spec. papir za razmnoževanje. - Barvni trakovi Pico in Braco ter oglieni papir. - Lud. Baraga LJUBLJANA Telef. 980 Šelenburgova ulica 6 20-1

ZLATO

vsebuje v Vaši roki se nahajajoča

Zlatorog-terpetinovo milo!

V vsak tisoči komad se vpreša en zlatnik po 10 frankov.

Poskusite, kupite komad pristnega Zlatorog-terpentinovega mila in prepričajte se o njegovi nepreko'ljivi kakovosti!

Mogoče, da najdete pri pranju tudi Vi zlatnik!

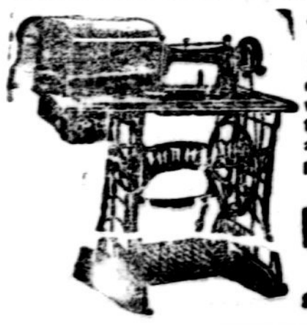

15 letno jamstvo

najpopolnejši STOEWER šivalni stroji s pogrezljivim transporterjem (grabelje) z enostavnim premikom je pripravljen za štopanje, vezenje ali šivanje

LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Selenburgova ulica 6/I. Telefon št. 980 219-1

Za vsako sprejemno ceno

prodajam klobuke, slamnike ter vse potrebščine za modistke. — **Minka Horvat,** modistka Ljubljana, Dalmatinova ulica 10/II

Hotel

sa kafanom, restoranom i vrtnim lokalom u Vojvodini **prodaje se zbog bolesti.** Za bliže obratiti se na SCHMOLKA, oglasni zavod, Novi Sad Futoški put 2, pod oznaku „KAFANA". 685

Za Velikonoč nov klobuk

moram imeti! Kje naj ga kupim? Najcenejše ga kupiš v dobro znani trgovini klobukov

Jos. Pok nasl. A. JAMNIK
v LJUBLJANI, Stari trg čt. 14

Velika zaloga najnovejših novosti klobukov in čepic 466

J. Stjepušin — Sisak —

preporuča najbolje tambure, žice partiture, šole ostale potrebštine za sve glazbala. Odličkovan na parizkoj izložbi. — Cjenici franko 22-T

Pletilni stroji

nemškega izdelka patent „Ideal" z jamstvom za nogavice, jopice, svitarje in vsakovrstne pletenine nudijo vsakomur najboljšo in sigurno eksistenco. V zalogi s poukom, ki je jako lahak, in po potrebi tudi s stanovanjem edino lepi

F. Kos, Ljubljana, Zidovska u. 5
Generalni zastopnik.

Vsakovrsten žagani in tesani les 55-T

(suhe deske, trami) za mizarje in tesarje, vsako množino po najnižji ceni se dobi vsak čas v največji zalogi pri tvrdki

FRAN ŠUŠTAR,
lesna industrija in trgovina, parna žaga
Ljubljana Dolenjska cesta 12

POZOR! Kdor namerava zidati in rabi: **nosilke, cement, štukador, betonsko in drugo** **POZOR!**

železo, okove, štedilnike, peči, mreže za ograje in vse v to stroko spadajoče predmete, dobi iste ceno v veliki izberi pri

Schneider & Verovšek
trgovina železnine na drobno in debelo
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 16.

Točna postrežba! 700 Zmerne cene!

Srajce promenadne, bele in barveste, ovratnike vseh vrst, pentlje, samovezniice, žepne rakce, nogavice v raznih barvah za gospode in dame, naramnice, toaletne potrebščine, svilene trakove, čipke in vezenine. — Nizke cene. — Velika izbera samo pri

Josip Petelinc-u Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Priporočamo oglaševanje v

„Slovenskem Narodu"

ki je najstarejši slovenski list in ga čita mnogobrojno občinstvo v Ljubljani, po vsej Sloveniji in v inozemstvu. Razširjen je naš list zlasti

v vseh gospodarskih in meščanskih krogih

Mali oglasi v „Slovenskem Narodu" so po obsegu največji in najbolj čitljivi, zato imajo **prav povoljne uspehe.**

Službe

Poslovodja
išče službo pri mizarskem podjetju. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Poslovodja/702».

Mlada prodajalka
galanterijske stroke išče službo v mestu ali na deželi. — Ponudbe pod «Dobra moč/671» na upr. «Slov. Naroda».

Blagajničarka
vestna in natančna, išče službo v trgovini ali v večjem podjetju. — Ponudbe pod «Blagajničarka/670» na upravo «Slov. Naroda». 670

Trg. pomočnik
vojaščine prost, izurjen v mešani trgovini — išče službo v mestu ali na deželi. — Ponudbe na upr. «Slov. Naroda» pod «Trgovski pomočnik/663».

Gospodična
zmožna slovenskega in nemškega jezika, dobra strojepiska — išče službo v pisarni ali trgovini. — Ponudbe pod «Pridna 704» na upravo «Slov. Naroda».

Invalid
mlad, pošten — išče službo vratarja ali nočnega čuvaja. — Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod «Invalid/701» na upravo «Slov. Naroda».

Skladiščnika
za čimprejšnji nastop — išče industrialno podjetje. Potrebno je, da so reflektanti po možnosti iz železne ali kolonijalne stroke, z večletno prakso ter s perfektnim znanjem hrvatskega in nemškega jezika. Oženjeni dobe tudi stanovanje. — Ponudbe s pripisi spričeval in z navedbo skromnih plačilnih zahtevkov, referencami ter nastopom, naj pošljejo na: «Intereklam» d. d. Zagreb, Strossmayerova 6 pod šifro «Skladiščnik/111—2». 675

Iščem gostilno
v najem ali na račun. — Andrej Sinčič, Tometiči 6, pošta Kastav. 707

Natakarica
z večletno prakso — išče službo; najraje na letovišču. — Dopisi pod «Natakarica/664» na upravo «Slov. Naroda».

Kontoristinja
ali blaganičarka, vešča slovenskega in srbohrvatskega jezika, strojepisja in knjigovodstva, želi primerne službe. — Ponudbe pod «Takoj/711» na upravo «Slov. Naroda».

Iščemo dva pomočnika
za izdelovanje klobas, toda le take, ki imajo najmanj 5—6 let prakse, in ki so že delali v večjem podjetju in so popolnoma zmožni v izdelovanju klobas, posebno v sušenju mesa. — Reflektiramo samo na izvrstne in solidne moči. Nastop takoj. — Ponudbe na: Prva Bjelovarska tvornica suhomesnate robe Josipa Svobode sinovi d. d, Bjelovar. 709

G. Flux,
Ljubljana, Gosposka ulica 4/I. — Čez 35 let obstoječa strokovna posredovalnica za boljše službe in osobje — išče nujno: portirja in šef-kuharja za neki hotel v Dubrovniku; šef-kuharja in I. kuharico za Ljubljano; plačilnega natakarja za zdravilišče; plačilno natakarico za dobro staro gostilno za tu; mlado natakarico za izven; 2 domašalki za kavarno; fino kuharico k neki kneginji; dobro kuharico za v Zagreb; samostojno starejšo kuharico (3 gosp. samostan) itd. — Priporoča se zaupno inteligentno osobje vsake vrste z lepimi dobrimi spričevali, mnogo pridnih začetnic in dekleta, katera se razumejo na kuho in so vajena vsakršnega dela — proti nizki plači. Znamke za odgovor. Posebna soba za predstaviti. 699

Pouk

Inštruktor
se išče za drugošolca realke za matematiko eno uro dnevno v Rožni dolini. Ponudbe z zahtevo honorarja pod «Matematika/706» na upravo «Sl. Naroda».

Kupim

Kupujemo zlato,
srebro, platin. — Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana VII, Sv. Jerneja cesta 8. 669

Hlode
smrekove in jelove od 25 mm sr. premera, franko Domžale — kupim — Cenj. ponudbe na naslov Jos. Rus, parna žaga, Domžale. 637

Lokali

Iščem lokal
za mešano trgovino v mestu na prometnem kraju. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Lokal/703» na upravo «Slov. Naroda».

Poslovni lokali
nasproti sodišču, obstoječi iz petih sob, jako pripravni za večjo odvetniško pisarno — se s 1. V. 1926 oddajo v najem. — Naslov pove uprava «Sl. Naroda». 645

Prodam

Proda se 180 kubičnih metrov prvovrstnih
bukovih drv
(cepljenic) na pol suhih. Natančnejše podatke se poizve v upravi «Slovenskega Naroda». 710

Otroški voziček
dobro ohranjen, naprodaj. Naslov pove uprava «Slov. Naroda». 696

Otroški voziček
dobro ohranjen ter nekaj otroških oblekc — ugodno naprodaj. — Ponudbe pod «Dobro ohranjeno 677» na upravo «Slovenskega Naroda».

Steklen kelih
krasen, kateri je bil last slavnega zgodopisca Vajkard Valvazorja in štiri velike olinate slike, stare 400—500 let — naprodaj. — Naslov pove upr. «Slov. Naroda».

Stanovanja

Opremljeno sobo
ali prazno — išče mirna gospodična v sredini mesta. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Poseben vhod/678».

Stanovanje
1—2 sob s kuhinjo išče mlad miren zakonski par v novi ali stari hiši. — Ponudbe pod «15. marec 661» na upravo «Slovenskega Naroda».

Soba s hrano
se odda gospodu; event. tudi gospodični. Naslov pove uprava «Slovenskega Naroda». 719

Nepremičnine

Radi preselitve
takoj naprodaj pod ugodnimi pogoji:
Krasna HIŠA (vila) z vinsko trgovino, porabna za gostilno, kavarno, trgovino itd., šest velikih sob, verande, tri kleti, pralnica, hlev in velik vrt.
DVE HIŠI z gostilniško koncesijo, žganjarijo in trafiko, šest sob z velikim zimskim in letnim kegljiščem, hlev, vrt kleti in vsemi pritiklinami.
DVA VINOGRADA s sadnimi vrtovi v solnčni legi in v jako dobrem stanju 20 minut od postaje Videm-Krško.
Vse se nahaja na Dolenjskem, kjer se bo gradil kanal in električna centrala. — Naslov pove uprava «Slov. Naroda».

Vodna žaga
Pere Gnječa v Sjetlini, Bosna, potrebuje žagarskega mojstra za vsa popravila vodne žage. — Imam venecijanko in polnojarmenik; poleg tega mora mojster tudi brusiti žage. Plača mesečno od 2000 do 2500 Din, stanovanje in ostalo. — Reflektiram samo na prvorazredne iz sposobne mojstre, po možnosti oženjene. Nastop 1. aprila.

Posestvo
z enodružinsko hišo, njive, travniki, vinograd, pol ure od železniške postaje — radi družinskim razmer ugodno naprodaj. — Ponudbe pod «Štajersko 665» na upravo «Slovenskega Naroda». 665

Dopisovanja

Znanja želi
gospod, 30 let star, samostojen obrtnik, ločen, z vdovo ali ločeno gospo ki ima po možnosti majhno prodajalno, gostilno ali kaj podobnega. Ne izpod 35 let. Gospe, ki si žele mirnega in lepega življenja, naj se javijo pismeno s sliko, ki se daškretno vrne, na: «Publicitas d. d.», oglasni zavod, Zagreb, Gundulićeva 11 pod «Za—7800». 69

RADIO
aparate in sestavne dele ima v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje štev. 5

Razno

Abbazia-Opatija !!
Pension Lunaček, krasne sobe, razgled na more, se celom prehranom 28 lire dnevno po osebi. — Marija Lunaček. 46

Perilo
se sprejema novo, in staro v popravilo. — Naslov pove uprava «Slovenskega Naroda». 71

Izvrstna slanina
(Brotspeck) zelo poceni Naročila do 100 kg 19.— dinarjev suha; naročila preko 100 kg 18.— dinarjev, suha. — Ista soljena slanina pri kilogramu 1 dinar ceneje. — Prva Bjelovarska tvornica suhomesnate robe, Josipa Svobode sinovi d. d. Bjelovar. 70

Zasebni detektivski zavod
vrši zaupno poizvedbe nadzorovanja, opazovanja itd. v najrazličnejših zasebnih zadevah. Ivan Toplikar, višji krim. nadzornik v pokoju, Ljubljana, Rimska cesta 9. 69

Sveže ribje olje
najboljše znamke — se dobi v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, Dunajska cesta 6. — Naročila se točno izvršujejo. 205/I

Inserirajte v „Slov. Narodu"

Posebne nagrade za velikonočne praznike našim odjemalcem!

Izvanredna in ugodna prilika nakupa potrebne obleke za bližajočo se pomlad.

Zastonj dobite uro, srebrno dozo itd.
Oglejte si naše letake!

Konfekcijska tovarna
FRAN DERENDA & CIE Ljubljana 718
Detajlna trgovina Erjavčeva cesta štev. 2

Obvestilo

s katerim cenjenemu občinstvu naznanjam, da svojo že nad 30 let obstoječo koncesijonirano posredovalnico za službe in delo še vedno izvršujem 717

TEREZIJA NOVOTNY, posredovalnica za službe
LJUBLJANA, Puhar'jeva ulica št. 1 (vogal Dunajska cesta 9).

Naznanilo.

Staroznano gostilno pri „Lovarju", Rožna ulica št. 15, sva na novo otvorila.

Priporočava prvovrstna vina, vedno topla in mrzla jedila. Ob vseh postnih dneh polenovko, morske in domače ribe. Lepi prostori za sestanke in priredite (klavir na razpolago).

Sprejemava abonente dnevno po 12, 15, 20 Din.

Trudila se bova cenjenim gostom kar najbolje postreči.

Za obilni poset se priporočava

716 *Vidmar - Omahen.*

714 **Modni salon**
Ivanka Stegnar
LJUBLJANA, Rimska cesta štev. 10
priporoča najnovejše svilene klobuke in slamnike.
Vsa popravila točno po najnižjih cenah.
Žalni klobuki vedno v zalogi.

Makulaturni papir
kg Din 5·—
prodaja uprava „Slov. Naroda"

MILO GAZELA

Je najboljša milo, ki se je kdaj izdelovalo

Sestavljeno je iz najboljših sprevin, ki perilu v pobrenem osiva po Škodnjeje

Daje obilno gosto peno ter temeljito čisti vsako perilo. Vsak liseč komad

VSEBUJE ZLATNIK

Edino najboljši **šivalni stroji** so le **JOSIP PETELINC-A**

Za rodbino, obrt in industrijo znamke GRITZNER, ADLER, PFAFF. Posamezni deli za vse sistema, igle Lanser, najboljši šivalni PETELINI stroji NOVEX. Ugodni plačilni pogoji. Prosite v vsaniji brezplačno, več lista (8 strani).

4/T **Ljubljana**

VODNE TURBINE

najnovejše konstrukcije avtomatične

regulatorje, zatvornice

izdeluje in dobavlja 54 T

ING. F. SCHNEITER, Skofja Loka

Prvovrstne reference. Zahtevajte ponudbe! Konkurenčne cene.

Mehanično umetno vezenje

zastorov, perila, oblek, bluz, monogramov, fino belo in barvasto entlanje, ažuriranje.

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana, 28-T

DALMATINOVA 13

Vsled strokovnega znanja najfinejša izvršitev in brezkonkurenčne cene. Najcenejši in čisti predtisk ženskih ročnih del v narodnih in modernih vzorcih ter lastnih originalih.

NARODNA KNJIGARNA

Prešernova ulica št. 7

Zaradi izselitve **globoko znižane cene** za vse pisarniške in šolske potrebščine, papir, trgovske knjige, stare letnike Ljubljanskega Zvona ter leposlovne in druge knjige.

Ugodna prilika za šole in knjižnice.

Samo še do 12. marca 1926

Tražite svuda 60-T

Čokoladu-Kakao-Bonbone

čuvene svjetske fabrike

„TOBLER“ (Bern, — Švicarska).

Generalno zastupstvo i stovarište za kraljevinu SHS.

„Oborot“ Beograd, Knjeginje Ljubice ul. br. 15

Telefon broj 31—89. Tražite cijenik!

Pozor !!

Zaradi razprodaje male zaloge vina iz zapuščine umrlega lastnika se toči v **restavraciji Bellevue** samo še kratek čas izborno vino po sledečih izredno znižanih cenah:

Rdeče dalmatinsko liter . . . . po 10 Din
Rdeče štajersko liter . . . . . po 12 Din
Prima belo vino (rizling) liter . . po 12 Din
Najboljši graščinski rizling . . . po 14 Din

Uprava zapuščine

KANAPA i UŽARIJE

nudi

Fabrika KANAPA i UŽARIJE d. d.

ODŽACI (Bačka)

Meh. konopce po Din 28·—.
Četvoroglaste konopce iz manila Din 31·—.

Tražite cenovnike! Tražite cenovnike!

46 T

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana

Gosposka cesta 18 in Gospovetska c. 2 (stavbe hotela „Evropa“)

Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerne. 27-L

Najcenejše in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emailiranje in pon klanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. - Prodaja na obroke. — Ceniki franko. **„TRIBUNA“ F. B. L.,** tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta 4. 49 T

Vsled ugodne nabave surovin smo znatno znižali cene

nogavicam

in drugim pleteninam

P. n. trgovce in zadruge prosimo, da zahtevajo cenike, ter se priporočamo

M. Franzl & sinovi

Poštni predal 44. Ljubljana, Privoz 10.

Naznanilo splošne otvoritve.

Slavnemu p. n. občinstvu najvljudneje naznanjam splošno otvoritev svoje restavracije „Pod SKALCO“ na Mestnem trgu štev. 11, in sicer v vseh nanovo in moderno preurejenih prostorih.

Otvoritev s salonskim orkestrom dne 6. t. m. pri večerji ob 19. uri. — (Policijska ura do 3. ure zjutraj.)

Sem se tudi pobrigal za pristno in dobro kapljico vseh vrst rujnega vinca kakor tudi za prvovrstna mrzla in topla jedila. Se priporočam obilnemu obisku in beležim z odličnim spoštovanjem

Josip Uran, restavrater.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

S tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je gospod

Ivan Velkavrh

nadporočnik v p., hišni pos., bivši občinski svetnik itd.

po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, danes v 82. letu starosti, izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 7. marca 1926 ob pol 4. popoldne iz hiše žalosti, Komenskega ulica štev. 7, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se položi v rodbinsko grobnico k večnemu počitku. 705

Počivaj v miru, dobri starček!

V Ljubljani, dne 5. marca 1926.

Žalujoči ostali.

Spomladanski mednarodni velesejm v Pragi

od 21. do 28. marca 1926.

Središče srednjeevropejske trgovine in industrije. Najugodnejša prilika za nakup priznanih čehoslovaških industrijskih izdelkov

50% znižana vožnja

na čehoslovaških in jugoslovanskih železnicah. Na avstrijskih železnicah velja za brzovlake vozovnica osebnega vlaka.

Brezplačen vizum za potovanje na Cehoslovaško.

Pojasnila in legitimacije daje

ALOMA COMPAN, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 2.

ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT, Ljubljana, Breg.

SADNO DREVJE

visoko, piramide, špalir in kordoni, ribez in kosmulje, visoko cepljeno in grmiči, malne, vrtnice, visoko in nizko cepljene, vzpenjalke, Cleonatis cepljeno, lepotično grmičje v na lepših vrstah itd. ima v zalogi — samo prvo vrsto sadike

MIHAEL PODLOGAR

drevesničar in vrtnar, DOBRNA pri Celju.

Cenovniki na zahtevo! 548 Cenovniki na zahtevo!

SANATORIUM Dr. SZEGÖ

Abbazia (Italija) 608

Sunčano proljetno boravilište.

Dietno liječenje na razne načine: za očvrščavanje, debljanje i jačanje. Sve moderne fizikalne sprave za liječenje. Deca od 7 godina primaju se i bez pratnje,

---

Pozor automobilisti in biciklisti!

S pneumacitom

se začenja nova doba za sigurnost življenja pri vožnji z autom, motociklom in biciklom.

Pneumacit je edina zaščita proti nezgodam, ki se dogajajo pri vožnji zaradi poškodbe pneumatike z žeblji, ostrim kamenjem itd.

Pneumacit zatvarja na pneumatiki takoj vsaki nastali defekt.

Podzastopniki in trgovci naj se glede prodaje izvolijo obrniti na glavno zastopstvo za kraljevino SHS

608 **NIKOLA GOLD, Popovača.**

Najnovejši opekalni izum petrolejska plinska svetilnika,

„AIDA“ z Auerovo žarnico

200-500 sveč moči.

Krasna bela luč.

Neznatna poraba petroleja

Sveti kakor elektrika!

„AIDA“

se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvorišč, vrtov itd. **„AIDA“** je prikladna za najmanjše in največje prostore. — Zahtevajte prospekte! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma 3-T

ŠVARC i drug

ZAGREB, Preradovičeva ulica 1

— Iščemo zaupne zastopnike —
— Zahtevajte takoj prospekte! —

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3.

krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov. Naprava strelovodov. Kopališka in klozetna naprava izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škatle) za konserve. 105L

Perzijske *) preproge

Velika izbira perzijskih in smirnskih preprog za inozemstvo, neocarinjeno, po najnižjih dobavnih cenah.

Teppichhaus „Zum Türken“, Graz, Kalchberggasse 1. 534

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani :-: prodaja 21-T

:: premog ::

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoskovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov: PROMETNI ZAVOD za PREMOG d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/I

61-T

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskomat in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Brzojavka: Kredit, Ljubljana - Telefon 40, 457, 548, 805 in 806

Urejuje: Josip Zupančič. — Za «Narodno tiskarno»: Fran Jeseršek. — Za inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.